

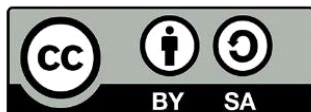
GENTLY

Games for Energy Efficiency Youth Literacy

Išsami dokumento informacija	
Projekto pavadinimas	GENTLY
Projekto numeris	2021-1-DE04-KA220-YOU-000029143
Projekto tipas	KA220-YOU – Bendradarbiavimo partnerystės jaunimo srityje
Rezultato pavadinimas	PR3 Alternatyvūs stalo ir taikomieji žaidimai, skirti energijos vartojimo efektyvumui
Rezultato vadovas	CYPRUS ORGANIZATION FOR SUSTAINABLE EDUCATION AND ACTIVE LEARNING (SEAL)
Rezultato dalyviai	IN2 Digital Innovations GmbH
	Fifty-Fifty Social Innovation and Cohesion Institute
	AY Institute
	Ecocenter Alapítvány
	ASOCIATIA A.S.E.L. RO
	ASOCIACION CULTURAL Y DEPORTIVA LAHOYA

Perspėjimas

Bet koks pranešimas ar publikacija, susijusi su projektu, kurią naudosis gavėjai rengia kartu ar atskirai bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis, atspindi tik autoriaus nuomonę, o Europos Komisija neatsako už bet kokią jame pateiktos informacijos panaudojimą.

Turinys

Įvadas	5
Šalies išvados	5
VOKIETIJA (IN2 Digital Innovations GmbH)	6
Demografinė informacija	6
Pagalbinės priemonės	6
Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika	6
KIPRAS (S.E.A.L. KIPRAS)	7
Demografinė informacija	7
Pagalbiniai įrankiai	8
Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika	9
GRAIKIJA (INSTITOYTO KOINONIKIS KAINOTOMIAS KAI SYNOXIS)	10
Demografinė informacija	10
Pagalbinės priemonės	10
Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika	10
ISPANIJA (ASOCIATION CULTURAL Y DEPORTIVA LAHOYA)	10
Demografinė informacija	10
Pagalbiniai įrankiai	10
Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika	10
RUMUNIJA (A.S.E.L Rumunija)	11
Demografinė informacija	11
Pagalbinės priemonės	11
Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika	12
VENGRIJA (EKOCENTRAS ALAPITVANY)	13
Demografinė informacija	13
Pagalbinės priemonės	13
Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika	14
LIETUVA (ASOCIACIJA "AKTYVUS JAUNIMAS)	15
Demografinė informacija	15

Pagalbinės priemonės	16
Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika	16
Ataskaitos santrauka	18
Metodika ir pritaikymo strategija	33
	41PRIEDAS
Apibendrinti klausimyno duomenys	41
Žaidimų medžiaga silpnaregiams	45

Įvadas

3-asis projekto rezultatas (PR3): alternatyvūs stalo ir taikomieji žaidimai, skirti energijos vartojimo efektyvumui, atspindi projekto įsipareigojimą užtikrinti įtrauktį ir prieinamumą. Remiantis 2-ojo projekto (PR2) pastangomis ir rezultatais: alternatyvūs stalo ir taikomieji žaidimai energijos vartojimo efektyvumui didinti, PR3 projektas pritaiko žaidimus, kad atitiktų mažiau galimybių turinčių žmonių poreikius ir gali paskatinti įsitraukimą bei įsipareigojimą efektyviai naudoti energiją ir tvarią energiją.

Šiam tikslui pasiekti stalo žaidimas buvo pritaikytas neįgaliesiems, turintiems sveikatos problemų ir mokymosi sunkumų. Konkrečiau, 3 projekto rezultato pastangos buvo nukreiptos į regos negalią turinčius žmones ir jos atitinka besimokančiųjų poreikius įgyti atitinkamų žinių ir skatinti kritinį mąstymą tvaraus vystymosi kontekste.

3-iojo projekto rezultate partneriai atliko poreikių analizę ir parengė šalies ataskaitas, kuriose pateikė savo išvadas. Kitame skyriuje (antras skyrius „Šalies radiniai ir apibendrinamoji ataskaita“) pateikiami ir aptariami lyginamieji šalių radiniai ir jų rezultatai.

Toliau metodika, kuri pabrėžė alternatyvaus žaidimo formato pritaikymą, taip pat veiksmai, kuriuos paskatino šalies išvados, ir suinteresuotųjų šalių įtraukimo bei išvalgų gavimo procesas yra išsamiai aprašyti ir pateikti 3-iame skyriuje „Metodika ir pritaikymo strategija“.

Galiausiai apklausos metu gauti duomenys pateikiami PRIEDE.

Šalies išvados

Visi 7 partneriai (atstovaujantys Graikijai, Kipriui, Lietuvai, Ispanijai, Vokietijai, Rumunijai ir Vengrijai) atliko internetinę apklausą naudodami internetinį „Google“ klausimyną. Toliau pateikiamos atskirų šalių išvados.

VOKIETIJA (IN2 Digital Innovations GmbH)

Demografinė informacija

Vokietijoje buvo surinkta 14 atsakymų. Klausimynas buvo skirtas Vokietijos aklųjų asociacijai, taip pat kitoms aklųjų ir silpnaregių mokykloms. 85,7 % atsakymų gauta iš asmenų, gyvenančių miestuose (turinčiuose daugiau kaip 50 000 gyventojų), o 14 % – iš žmonių, gyvenančių kaimuose.

Respondentai beveik proporcingai atstovavo visiems išsilavinimo lygiams:

21 % turėjo techninį išsilavinimą, 28 % – bakalauro laipsnį, 14 % – magistro laipsnį, o likusieji turėjo kito tipo išsilavinimą. 35,7 % respondentų buvo vyrai ir 64,3 % moterys, 64,3 % buvo ribotai matantys, 14,3 – akli ir 14,3 – blogai matantys, bet dar gebantys atpažinti formas ir šviesą.

Pagalbiniai įrankiai

50 % dalyvių turi „Android“ mobilųjį telefoną, 35 % – „Apple I-phone“, o 14,3 % – „Microsoft“ („Cortana“) mobilųjį telefoną. Dauguma (78 %) savo veikloje pageidauja naudoti kompiuterį su kalbančia arba padidinamąja programine įranga. Kitos galimybės, pavyzdžiui, didintuvas, jutiklinis ekranas su įgarsinimu, Brailio rašto įrenginys ir t. t., yra mažiau pageidaujamos. 57 % pageidauja kompiuterių su kalbančia programine įranga, o 67 % – patalpų darbui su natūralia šviesa. Dauguma jų (85,7 %), norėdami judėti, naudoja ilgą lazdele (long cane).

Dauguma jų (64,3 %) dažniausiai naudojami nemokama ekrano skaitymo programa NVDA, skirta „Microsoft Windows“ sistemai.

Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika

Iš išvardytų ekologinių iššūkių beveik visi jie vertinami kaip keliantys susirūpinimą. 71,4 % respondentų savo kasdieniame gyvenime taiko įvairių aplinkai palankių praktiką. Perdirbimas ir suvartojimo ribojimas yra dažniausiai taikomi įpročiai.

Siekdami aplinkos tvarumo, respondentai pasiūlė šiuos veiksmus:

Perdirbti atliekas, mažinti vartojimą, naudotis viešuoju transportu, pirkti produktus su ekologiška pakuote, mažinti elektros energijos suvartojimą, mokytis tausoti gamtą, pirkti regioninius produktus, rūšiuoti atliekas, gyventi darniau, pavyzdžiui, eiti į nefasuočių produktų parduotuvę, ugdyti aplinkosaugos sąmoningumą, gerti vandenį iš čiaupo, tausoti medžiagas ir

ištekliaus.

50 % respondentų savo kaimynystę įvertino kaip nešvarią, o 85 % pareiškė praktikuojantys atliekų perdirbimą. 35 % perdirbdavo stiklą ir popierių, o likusieji po vienodai – baterijas ir maisto atliekas.

Dauguma (78,6 %) nežino, kas yra Europos žaliasis kursas, ir 50 % jų mano, kad tikslas sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį iki 55 % yra neįgyvendinamas, o 14 % mano, kad tai neįmanoma. Dauguma respondentų (68 %) klimato kaitos problemą vertina ne optimistiškai ir mano, kad ji yra labai rimta. Pagrindiniais veikėjais, kurie turėtų imtis iniciatyvos spręsti aplinkosaugos problemas, įvardijami pramonės atstovai (78 %), vietos administracijos (64 %) ir nacionalinės vyriausybės (57 %).

78 % respondentų bandė imtis priemonių, kad išvengtų neigiamo klimato kaitos poveikio, o svarbiausios paminėtos veiklos rūšys buvo: 85 % atvejų – perdirbimas ir pastangos vengti pernelyg didelio prekių vartojimo. 92 % respondentų stengiasi, kai įmanoma, nesinaudoti automobiliais, o daugiausia juda pėsčiomis, 64 proc. stengiasi naudotis viešuoju transportu. Be to, planuodami atostogas ir keliones, 91 % apklaustųjų renkasi atsižvelgdami į paliekamą anglies dioksido pėdsaką.

Apskritai reikėtų konstatuoti, kad apklausoje dalyvavę žmonės yra susirūpinę ir informuoti apie aplinkosaugos problemas ir yra pasirengę imtis atitinkamų veiksmų, kad išvengtų neigiamo klimato kaitos poveikio.

KIPRAS (S.E.A.L CYPRUS)

Demografinė informacija

Klausimynu buvo siekiama nustatyti PR3 tikslinės grupės (regos negalią turinčių žmonių) mokymosi poreikius. Klausimynas buvo išsiųstas Pankirijos aklųjų organizacijai („Pancyprian Organisation of the Blind“ (POT)), kuri buvo atsakinga už klausimynų platinimą savo nariams. Iš viso anketą užpildė 16 regėjimo negalią turinčių žmonių.

Daugiau nei pusė klausimyno respondentų yra vyresni nei 30 metų (68,8 %). 18,8 % respondentų yra nuo 25 iki 30 metų ir tik 12,5 % respondentų yra jaunesni nei 25 metų. Daugiausia atsakymus pateikė vyresni nei 30 metų žmonės, t. y. amžiaus grupė, atstovaujanti socialiai ir profesiskai aktyviausiai visuomenės daliai. Daugiau kaip 50 % respondentų yra moterys, o 43 % – vyrai, t. y. abiejų lyčių atstovavimas yra vienodas.

Dauguma respondentų gyvena Kipro sostinėje Nikosijoje. Pastebėtina, kad daugiau nei pusė respondentų (56,3 %) gyvena miesto teritorijoje, kurioje gyvena daugiau nei 50 tūkst. gyventojų. Bendruomenėje ar mieste gyvena 37,5 % respondentų ir tik 6 % respondentų gyvena kaime ar atokioje vietovėje.

Taip pat pastebėtina, kad respondentų bendras išsilavinimo lygis yra gana aukštas. Iš tikrųjų 37,5 % respondentų yra įgiję aukštąjį išsilavinimą. Iš jų 25 % turi magistro laipsnį. 18,8 % turi labiau techninį išsilavinimą, nes yra įgiję aukštojo mokslo instituto ar kolegijos diplomą. Be to, 12,5 % respondentų turi pagrindinį išsilavinimą (mokyklos diplomą). Taigi šiame klausimyne naudota imtis atspindi labai išsilavinusią aklųjų bendruomenės dalį.

43,8 % respondentų turi aukšto laipsnio regėjimo sutrikimų (ribotas regėjimo aštrumas). Visiškai akli yra 31,3 % respondentų. Du respondentai turi sunkaus laipsnio regėjimo sutrikimų.

Pagalbiniai įrankiai

Atsižvelgiant į regos negalią turinčių žmonių naudojamas pagalbines priemones, duomenys rodo, kad respondentai yra susipažinę su technologinėmis priemonėmis, kurios gali padėti akliesiems įgyti skaitymo ir rašymo įgūdžių. Daugiau nei 50 % respondentų skaitymui naudoja ekrano skaitytuvą, o beveik 38 % respondentų naudojami kompiuteriu su padidinamąja programine įranga. Be to, 4 iš 16 respondentų naudojami didintuvu ir kompiuteriu su kalbančia programine įranga. Nė vienas respondentas skaitymui nenaudoja Brailio rašto įrenginio. Be to, daugiau kaip 60 % respondentų mieliau renkasi kompiuterį su kalbančia programine įranga nei padidinamąja programinę įrangą. Paklausti, kokią ekrano skaitymo programinę įrangą renkasi, daugiau nei pusė respondentų (62 %) naudoja NVDA (Windows) programinę įrangą. Tačiau 25 % naudoja „Apple VoiceOver“ (OS X). 2 iš 16 respondentų naudoja „Serotek System Access“ (Windows).

Kalbant apie tinkamiausią mokymosi aplinką, dauguma respondentų (75 %) pirmenybę teikia patalpai su natūralia, o ne dirbtine šviesa. Dėl pagalbinių vaikščiojimo priemonių didžioji dauguma (81 %) pageidauja gauti suaugusiojo asistento pagalbą. Kai kurie žmonės mieliau naudojami ilgąja lazdele (long cane), nes ji suteikia daugiau savarankiškumo ir judėjimo laisvės.

Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika

Antroje klausimyno dalyje buvo siekiama nustatyti regos negalią turinčių žmonių įpročius ir ekologinę praktiką, kurią jie turi arba taiko kasdieniame gyvenime, taip pat jų žinias apie ES Žaliąjį kursą ir kitą aplinkosaugos politiką.

Respondentų nuomone, didžiausi aplinkosaugos iššūkiai žmonijai yra oro ir dirvožemio tarša. Toliau seka gyventojų perteklius ir atliekos, o kai kurių žmonių nuomone, biologinės įvairovės nykimas taip pat yra didelė aplinkosaugos problema.

Dauguma respondentų (87,5 %) yra įsisavinę aplinkai palankius įpročius. Kai jų paprašyta nurodyti, kokius įpročius jie turi, didžioji dauguma paminėjo antrinę perdirbimą.

Kai buvo paprašyta apibūdinti veiksmus, kurių jaunimas turėtų imtis, kad padėtų aplinkai, respondentai paminėjo šiuos veiksmus: aplinkos apsaugos propagavimas, atliekų perdirbimas, naudojimas viešuoju transportu, miškų atkūrimas, popieriaus naudojimo mažinimas, tokių daiktų kaip plastiko, metalo, gerimų pakuotės, stiklas bei baterijos perdirbimas, kompostavimo technikos naudojimas, dviračių naudojimas vietoj automobilių.

Kalbant apie antrinę perdirbimą, 37 % respondentų perdirba plastiką, o 31 % – popierių ir kartoną. Tik 4 iš 16 respondentų perdirba organines medžiagas (maisto atliekas). Taigi, atrodo, kad respondentų aplinkosauginis sąmoningumas yra aukštas, nes atliekas jie perdirba. Tačiau matyti, kad vienintelė ekologiška veikla, kurios jie laikosi, yra tik perdirbimas, o pagrindinės medžiagos, kurias jie perdirba, yra popierius ir plastikas. Remiantis klausimyno duomenimis, dauguma respondentų (75 %) nėra susipažinę su Europos Komisijos Žaliojo kursu, kuriame pateiktos visos strategijos, kurias Europos Sąjunga siekia įgyvendinti, kad sumažintų pasaulinį atšilimą ir padidintų ekologinį tvarumą.

Kai buvo paprašyta nurodyti svarbiausias ES žaliojo susitarimo nuostatas, respondentai pirmenybę teikė nuostatomis, susijusioms su tvaraus maisto kokybe ir ilgaamžiškumu. Konkrečiau, respondentai svarbiausiomis sandėrio nuostatomis laiko šviežių orą, švarų vandenį, sveiką dirvožemį ir biologinę įvairovę (1 nuostata), sveiką ir įperkamą maistą (2 nuostata) ir ilgesnio galiojimo produktus, kuriuos galima perdirbti (3 nuostata). Kai kurie respondentai nurodė, kad ateities darbo vietos ir efektyviai energiją vartojantys pastatai taip pat yra svarbios sritys, kuriose ES turėtų imtis veiksmų, kad jas tobulintų ir plėtotų.

Paklausti, ar ES žaliojo sandėrio tikslas iki 2030 m. 55 % sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį yra pasiekiamas, daugiau kaip 42 % respondentų atsakė, kad su šiuo teiginiu nei sutinka, nei nesutinka. Be to, 25 % respondentų su juo iš dalies

nesutinka. Tik du iš 16 respondentų yra visiškai optimistiškai nusiteikę, kad šį tikslą galima pasiekti.

Kai buvo paklausta, ar Europa iki 2050 m. gali tapti pirmuoju klimatui neutraliu žemynu, daugiau nei 43 % respondentų išreiškė abejonę, ar tai pasiekiamas tikslas. 31 % respondentų nesutinka, kad tai yra pasiekiamas tikslas.

Dauguma respondentų supranta, kad klimato kaita yra rimta problema, kurią reikia spręsti. Paklausti, kuris subjektas yra labiau atsakingas už klimato kaitos problemos sprendimą, 12 iš 16 respondentų nurodė, kad šią atsakomybę turi prisiimti nacionalinės vyriausybės, o 8 respondentai mano, kad atsakomybę imtis klimato kaitos veiksmų tenka piliečiams. Be to, tik 3 iš 16 respondentų mano, kad ES institucijos yra atsakingos už rimtos klimato kaitos problemos sprendimą.

Paklausti, kokių veiksmų imasi kovodami su klimato kaita asmeniniu lygmeniu, respondentai paminėjo šiuos dalykus:

75 % respondentų stengiasi mažinti atliekų kiekį ir reguliariai jas rūšiuoti, kad būtų galima perdirbti. Pusė respondentų nurodė, kad pirkdami naują buitinių prietaisų atsižvelgia į suvartojimo kiekį. Tik 6 iš 16 respondentų yra įsirengę saulės baterijas. Pažymėtina, kad nė vienas iš respondentų neturi elektromobilio. Taigi, respondentai yra susipažinę su populiariausiais ekologiškais būdais (perdirbimas, atsižvelgimas į energijos vartojimo efektyvumą, prietaisų vartojimo mažinimas).

Tuo atveju, jei automobilis nėra reikalingas susisiekimui, daugumos respondentų pasirenkama ekologiška alternatyva yra ėjimas pėsčiomis (62 %), toliau – viešasis transportas (37 %) ir dalijimasis bendrais automobiliais (37 %).

Galiausiai, į klausimą, ar keliaudami atsižvelgia į savo transporto priemonių paliekamą anglies dioksido pėdsaką, didžioji dauguma respondentų atsakė neigiamai (87 %).

GRAIKIJA (INSTITOYTO KOINONIKIS KAINOTOMIAS KAI SYNOXIS)

Demografinė informacija

Iš viso iš Graikijos gauta 15 atsakymų. 5,2 % respondentų yra 15-20 metų amžiaus, 33 % – 20-25 metų amžiaus. 52 % respondentų yra 25-30 metų amžiaus. 9,8 % yra vyresni nei 30 metų.

Be to, 19,6 % gyvena mieste, kuriame gyvena nuo 2 500 iki 5 000 gyventojų, 32 % –

mieste, kuriame gyvena nuo 7 000 iki 15 000 gyventojų, o 48,4 % – mieste, kuriame gyvena 50 000 ir daugiau gyventojų. 53 % turi bakalauro, 28 % – magistro, o 19 % – kolegijos ar aukštojo mokslo instituto išsilavinimą. 26,8 % gyventojų yra vyrai ir 73,2 % moterų.

35,9 % nurodė silpną regėjimą su dideliu regėjimo aštrumu, 58,6 % – silpną regėjimą su ribotu regėjimo aštrumu, 3,2 % yra akli, bet mato šviesą ir formas, o 2,3 % nurodė esantys visiškai akli.

Pagalbiniai įrankiai

Išmaniųjų telefonų naudojimo atsakymai buvo: 29,3 % „iPhone“ („Apple“), 65,9 % „Google“ (Android) ir tik 4,8 % Microsoft. 57,2 % respondentų pirmenybę teikia jutikliams ekranams su įgarsinimo funkcija informacijai pasiekti, 13,2 % – kompiuteriams su kalbančia programine įranga, 13,2 % – kompiuteriams su padidinamąja programine įranga ir 16,4 % – Brailio rašto įrenginiams. 71,8 % norėtų naudotis kompiuteriu su kalbos programine įranga, kad galėtų ką nors perskaityti, 28,2 % – kompiuteriu su padidinamąja programine įranga. Tinkamiausia mokymosi aplinka yra: 66 % – patalpa su natūralia šviesa, 34 % – patalpa su gerai paskirstytu apšvietimu. Kalbant apie tai, kokią priemonę jie naudoja vaikščiodami, 54,7 % naudoja lazdelę-vedlį (guide cane), 15 % – trumpąją lazdelę (symbol cane), 19,3 % – šunį svedlį, 5 % – suaugusįjį, kuris padeda, ir 6 % – ilgąją lazdelę (long cane). Kalbant apie ekrano skaitymo programinę įrangą: 23,3 % naudoja „Apple VoiceOver“ (OS X), 16,6 % – „ORCA“ (Linux), 37,8 % – „Serotek System Access“ (Windows) ir 22,3 % – „BRLTTY“ (Linux).

Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika

Visi dalyviai atsakė, kad yra priėmę tam tikrus ekologiškus įpročius, o populiariausi iš jų – perdirbimas, naudojimas viešuoju transportu ir vegetariška mityba. Dauguma mano, kad globalinis atšilimas, oro tarša, vandenynų tarša ir atliekos yra didžiausi žmonijos aplinkosaugos iššūkiai. Kalbant apie veiksmus, kurių jaunimas galėtų imtis aplinkosaugos srityje, žinomiausi atsakymai buvo šie: perdirbimas, švietimas ir bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis.

58 % apklaustųjų savo kaimynystę įvertino kaip nelabai švarią, ir tik 8,5 % teigė, kad jų kaimynystė yra labai švari.

Be to, 83,6 % respondentų nurodė, kad jie perdirba atliekas: 42,1 % perdirba plastiką, 27,8 % – popierių ir kartoną, 17,6 % – stiklą, 9,5 % – metalą ir tik 3 % – baterijas. 90 % dalyvių yra susipažinę su Europos Komisijos parengtu Europos žaliojo kurso projektu.

paklausti, kokia, jų nuomone, yra svarbiausia Europos žaliojo kurso nuostata, geriausiai įvertino „gryną orą, švarų vandenį, sveiką dirvožemį ir biologinę įvairovę“, „daugiau viešojo transporto“ ir „sveiką ir įperkamą maistą“. Dauguma (67,8 %) neutraliai vertina teiginį, kad Europos žaliojo kurso tikslas iki 2030 m. sumažinti grynąjį šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą bent 55 % yra pasiekiamas. Be to, 69,8 % respondentų nesutinka, kad Europa iki 2050 m. taps pirmuoju klimatui neutraliu žemynu. Dauguma (89,3 %) mano, kad klimato kaita yra tikrai rimta problema. Kalbėdami apie subjektus, kurie, jų nuomone, yra labiau atsakingi už klimato kaitos problemų sprendimą ES, dauguma žmonių atsakė, kad tai nacionalinės vyriausybės, regionų ir vietos valdžios institucijos ir pavieniai asmenys. Be to, 67,4 % respondentų teigia, kad per pastaruosius šešis mėnesius jie asmeniškai ėmėsi veiksmų kovai su klimato kaita. Paklausti, kokių veiksmų jie imasi, respondentai atsakė: 68 % atsakė, kad mažina asmeninių atliekų kiekį ir perdirbimą, 22 % – vienkartinių plastikinių daiktų kiekio mažinimą, o 10 % – ekologiškų maisto produktų vartojimą. 64,8 % respondentų vietoj asmeninės transporto priemonės naudojami viešuoju transportu, 20 % renkasi vaikščiojimą pėsčiomis, o 15,2 % – dviračius. Galiausiai, 86,5 % planuodami atostogas ir kitas tolimąsias keliones atsižvelgia į savo transporto priemonių išmetamą anglies dioksido kiekį ir atitinkamai derina savo planus.

ISPANIJA (ASOCIATION CULTURAL Y DEPORTIVA LAHOYA)

Nepaisant pakartotinių ir intensyvių organizacijos pastangų, tikslinė auditorija labai nenoriai dalyvavo tyrime ir pildė klausimyną. Nors vieno dalyvio negalima laikyti reprezentatyviu tikslinės populiacijos atstovu, rezultatai įtraukti kaip orientaciniai.

Demografinė informacija

Tyrimo dalyvės buvo 30 metų amžiaus, moterys, kurios gyveno Ispanijoje, miesto vietovėje (230 000 gyventojų). Jos yra įgijusios bakalauro ir daktaro laipsnį. Jos prastai mato, nors nėra priskiriamos aklųjų kategorijai.

Pagalbiniai įrankiai

Kalbant apie pagalbines priemones, asmuo naudojami „Apple“, „iPhone“ ir renkasi naudoti ekrano skaitytuvus. Jos taip pat naudoja kompiuterius su kalbančia programine įranga ir pageidauja patalpos, kurioje gerai paskirstytas apšvietimas. Dalyviai taip pat naudojo lazdelę-vedlį (guide cane), o jų pageidaujamas ekrano skaitytuvas yra „Apple VoiceOver“.

Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika

Kalbant apie aplinkosaugos problemas, dalyviai gana aukštai vertina atliekų tvarkymą, vandenynų taršą, visuotinę atšilimą, biologinės įvairovės nykimą, oro taršą, dirvožemio taršą ir geriamojo vandens trūkumą. Dalyvės taip pat perėmė ekologinius įpročius, įskaitant antrinę perdirbimą, geresnius pirkimo pasirinkimus, vengimą pirkti ir naudoti aplinką teršiančius produktus. Kalbėdamos apie veiksmus, kuriuos jaunimas gali atlikti, kad padėtų aplinkai, dalyvės siūlė didinti informuotumą mokyklose, organizuoti visiems žmonėms privalomas dalyvauti švarinimosi akcijas, kad būtų valomos teritorijos ir tausojama aplinka.

Dalyvės taip pat nurodė, kad vietovė, kurioje jos gyvena, yra visiškai švari, o daugiausia perdirbamų medžiagų yra popierius ir kartonas. Tačiau asmuo nežinojo apie Europos Komisijos Žaliąjį kursą, tačiau tikisi, kad jame bus numatytos nuostatos dėl gryno oro, švaraus vandens, sveiko dirvožemio, biologinės įvairovės, sveiko ir įperkamo maisto, švarios energijos, daugiau viešojo transporto ir mokymo pereiti prie ateities iššukiams parengtų darbo vietų. Be to, dalyvė nesutinka su teiginiu, kad Europos žaliojo pakto tikslas iki 2030 m. sumažinti grynąjį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 55 % yra pasiekiamas; taip pat ji nesutinka su teiginiu, kad iki 2050 m. Europa taps pirmuoju klimatui neutraliu žemynu.

Į klausimą „Kaip manote, kokio rimtumo yra klimato kaitos problema?“ asmuo atsakė, kad ji yra labai rimta ir kad Europos Sąjungos institucijos turėtų būti atsakingos už kovą su klimato kaita. Asmeniškai dalyvis ėmėsi veiksmų kovai su klimato kaita: sumažino vienkartinę daiktų vartojimą, viešuoju transportu naudojasi kaip alternatyva asmeninems transporto priemonėms ir atsižvelgia į savo atostogų ar kitų tolimų kelionių anglies dvideginio pėdsaką.

RUMUNIJA (A.S.E.L Romania)

Demografinė informacija

Iš Rumunijos gauta 17 atsakymų. Pagal amžių 5,9 % respondentų yra 15-20 metų amžiaus. 29,4 % respondentų yra 20-25 metų amžiaus. 47 % respondentų yra 25-30 metų amžiaus. 11,8 % yra vyresni nei 30 metų. Pagal gyvenamąjį plotą 52,9 % gyvena mieste, kuriame gyvena 50 000 gyventojų. 29,4 % gyvena mieste, kuriame gyvena nuo 7 000 iki 15 000 gyventojų, o 17,6 % – mieste, kuriame gyvena nuo 2 500 iki 5 000 gyventojų. Paklausti apie išsilavinimo lygį, respondentai atsakė taip: 23,5 % turi techninį išsilavinimą, 47 % – bakalauro, 5,9 % – magistro, o 17,6 % – kolegijos ir (arba) aukštojo mokslo instituto išsilavinimą. Be to, 29,4 % buvo vyrai, 52,9 % – moterys ir 17,6 % nurodė

„kita“. Kalbant apie regėjimo aštrumą, 29,4 % teigė, kad jie turi regėjimo sutrikimų, tačiau jų regėjimo aštrumas yra didelis, 52,9 % teigė, kad jie turi regėjimo sutrikimų ir ribotą regėjimo aštrumą, 5,9 % teigė, kad jie yra akli, tačiau mato šviesą ir formas, o 5,9 % teigė, kad yra visiškai akli.

Pagalbiniai įrankiai

Apie dalyvių naudojamus išmaniuosius telefonus: 23,5 % dalyvių naudojami „iPhone“ („Apple“), 70,6 % – „Google“ („Android“) telefonais ir tik 5,9 % – „Microsoft“ telefonais. Be to, 52,9 % norėdami pasiekti informaciją, pirmenybę teikia jutikliams ekranams su balso perdavimu, 5,9 % – kompiuteriams su kalbančia programine įranga, 5,9 % – kompiuteriams su padidinamąja programine įranga, o 17,6 % – Brailio rašto įrenginiams. Kalbant apie skaitymą, 70,6 % mieliau naudojami kompiuteriu su kalbos programine įranga, 29,4 % mieliau naudojami kompiuteriu su padidinamąja programine įranga. Į klausimą, kokia aplinka būtų tinkamesnė mokymuisi, apklausos dalyviai atsakė, kad 52,9 % – patalpa su natūralia šviesa, o 47,1 % – patalpa su gerai paskirstytu apšvietimu.

Kalbant apie tai, kokią priemonę jie naudoja vaikščiodami, 52,9 % naudoja lazdelę-vedlį (guide cane), 17,6 % – trumpąją lazdelę (symbol cane), 17,6 % – šunį vedlį, 5,9 % – padeda suaugęs asmuo ir 5,9 % turi ilgąją lazdelę. Kalbant apie ekrano skaitymo programinę įrangą: 47,2 % naudoja „Apple VoiceOver“ (OS X), 17,6 %

naudoja ORCA (Linux), 11,8 % – „Serotek System Access“ (Windows), 11,8 % – „BRLTTY“ (Linux) ir 11,8 % – „WebAnywhere“.

Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika

Praktiškai kiekvienas sąrašė esantis ekologinis iššūkis laikomas svarbiu. Visi apklausos dalyviai atsakė, kad nėra priėmę jokių ekologinių įpročių. Kalbant apie veiksmus, kurių jaunimas galėtų imtis aplinkosaugos srityje, žinomiausi atsakymai buvo šie: perdirbimas, švietimas ir bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis. 47 % apklaustųjų savo kaimynystę įvertino kaip nelabai švarią ir tik 5,9 % nurodė, kad jų kaimynystė yra labai švari. Dauguma (82,4 %) respondentų teigė, kad jie rūšiuoja atliekas: 41,2 % – plastiką, 35,3 % – metalą, 11,8 % – popierių ir kartoną, 11,8 % – stiklą. Didžioji dauguma (88,2 %) yra susipažinę su Europos Komisijos parengtu Europos ekologiniu kursu. Paklausti, kokia, jų nuomone, yra svarbiausia Europos žaliojo kurso nuostata, aukščiausi

įvertinimai pasiskirstė tarp „daugiau viešojo transporto“, „švaresnės energijos“, „ilgaamžiškesnių produktų, kuriuos galima perdirbti ir pakartotinai naudoti“ ir „ateities iššūkiams parengtų darbo vietų ir pereinamojo laikotarpio įgūdžių mokymo“. Dauguma (76,5 %) kažkodėl nesutinka, kad Europos žaliojo kurso tikslas iki 2030 m. bent 55 % sumažinti grynąjį šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą yra pasiekiamas.

Dauguma klausimyno dalyvių (70,6 %) nesutinka, kad Europa iki 2050 m. taps pirmuoju klimatui neutraliu žemynu. Didžioji dauguma (82,3 %) mano, kad klimato kaita yra rimta problema. Kalbėdami apie subjektus, kurie, jų nuomone, yra labiau atsakingi už klimato kaitos problemų sprendimą ES, dauguma žmonių atsakė, kad nacionalinės vyriausybės, aplinkosaugos grupės ir jie patys.

64,7 % nėra tikri, ar per pastaruosius šešis mėnesius asmeniškai ėmėsi kokių nors veiksmų kovai su klimato kaita, o likusieji 35,3 % atsakė teigiamai. Paklausti, kokių veiksmų respondentai imasi, jie atsakė: 41,2 % respondentų vartoja daugiau ekologiškų maisto produktų, 35,3 % savo namuose įsirengia saulės baterijas, o 11,8 %, pirkdami naują buitinių prietaisų (pvz., šaldytuvą, televizorių), tikrina jo suvartojimą. 52,9 % respondentų vietoj asmeninės transporto priemonės naudojami viešuoju transportu, 35,3 % – dviračiais, 11,8 % renkasi vaikščiojimą pėsčiomis. Galiausiai, 88,2 % planuodami atostogas ir kitas tolimąsias keliones atsižvelgia į savo transporto priemonių išmetamo anglies dioksido kiekį ir atitinkamai derina savo planus.

HUNGARY (ECOCENTER ALAPITVANY)

Demografinė informacija

Klausimynas buvo išsiųstas Aklųjų organizacijai, kuri buvo atsakinga už klausimynų platinimą savo nariams. Iš viso anketą užpildė 10 regėjimo negalią turinčių žmonių.

Daugiausia atsakymų gauta iš 15-30 metų amžiaus žmonių, 60 % respondentų yra 20-25 metų amžiaus, 30 % – 25-30 metų amžiaus, o likusieji 10 % – 15-20 metų amžiaus. Vertinant dalyvavimo rodiklį pagal lytį, 60 % respondentų yra 20-25 metų amžiaus, 30 % – 25-30 metų amžiaus, o likusieji 10 % – 15-20 metų amžiaus.

Dauguma respondentų gyvena Vengrijos sostinėje Budapešte. Tik 10 % respondentų gyvena kaime, dauguma gyvena mieste (90 %). Respondentų išsilavinimo lygis yra santykinai proporcingas: 30-30 % dalyvių turi bakalauro laipsnį, aukštojo mokslo kvalifikaciją ir vidurinę išsilavinimą, likusieji 10 % – profesinę kvalifikaciją.

10 % respondentų yra visiškai akli, 10 % respondentų yra akli, matydami šviesas ir figūras. Tarp dalyvių 30-30 % pasiskirsto į silpnai matančius (teisiškai nematantys) ir silpnai matančius (su dideliu regėjimo aštrumu), 20 % – silpnai matantys su ribotu regėjimo aštrumu.

Pagalbiniai įrankiai

Visi respondentai turi išmanųjį telefoną, 50 % jų naudoja „Android“ operacinę sistemą, 30 % – „iPhone“, o 20 % – „Microsoft“ operacinę sistemą. Kalbant apie regos negalią turinčių žmonių naudojamas pagalbinės priemonės, duomenys rodo, kad respondentai yra susipažinę su technologinėmis priemonėmis, kurios gali padėti akliesiems įgyti skaitymo ir rašymo įgūdžių. Daugiau kaip 50 % respondentų skaitymui naudoja ekrano skaitytuvą, o 30 % – kompiuterį su padidininąja programine įranga. Skaitymui 6 iš 10 respondentų mieliau renkasi kompiuterius su kalbančia programine įranga, 3 iš jų informacijos gavimui renkasi balsu valdomus kompiuterius. Paklausti, kokią ekrano skaitymo programinę įrangą jie renkasi, sulaukėme gana įvairių atsakymų. Didžioji dalis, 30 % respondentų, naudoja „Serotek System Access“ (skirta „Windows“ sistemai), 20 % – „Apple VoiceOver“ (OS X), likusieji 10-10 % respondentų naudoja įvairią programinę įrangą ar interneto įrankius, pavyzdžiui, „ORCA“, „BRLTTY“, „Emacspeak“, „SpokenWeb“, „WebAnywhere“.

In terms of the most suitable learning environment, the majority of the respondents (60%) prefer a room with natural lights to a room with artificial light.

Kalbant apie tai, ar vaikščiojant reikia paramos arba pagalbinių priemonių, 30 % respondentų vaikščiojant nereikia jokios paramos, 20 % respondentų turi šunį vedlį, likusiems dalyviams (10-10 %) reikia skirtingo tipo priemonių: baltos ilgosios sulankstomos lazdelės, suaugusiojo asistento, teleskopinės matymo priemonės, dioptrinių akinių su receptiniais lęšiais, arba visai nereikia jokios paramos.

Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika

Antroje klausimyno dalyje buvo siekiama nustatyti regos negalią turinčių žmonių įpročius ir ekologišką praktiką, kurią jie turi arba taiko kasdieniame gyvenime, taip pat jų žinias, susijusias su ES žaliuoju kursu ir kita aplinkos apsaugos politika. Respondentų nuomone, didžiausi aplinkosaugos iššūkiai žmonijai yra atliekų tvarkymas ir vandens tarša. Toliau seka globalinis atšilimas ir gyventojų perteklius. Dauguma respondentų (60 %) yra perėmę aplinkai palankius įpročius. Paprašyti nurodyti, kokius įpročius jie turi, didžioji dauguma paminėjo selektyvų atliekų tvarkymą.

Paprašyti apibūdinti, kokių veiksmų jaunimas turėtų imtis, kad padėtų aplinkai, respondentai paminėjo: nenaudoti nereikalingų pakuočių, mažinti atliekų kiekį, laikytis aplinkosaugos taisyklių, taupyti vandenį ir energiją, vietoj automobilių naudotis viešuoju transportu, dviračiais, naudoti energiją taupančius prietaisus, perdirbti atliekas, savanoriauti atliekų surinkimo akcijose, rūšiuoti atliekas, naudoti ekologiškas valymo priemones.

Kalbant apie perdirbimą, 87,5 % respondentų perdirba plastiką, popierius, kartoną ir metalą ir tik 37,5 % – stiklą. Todėl atrodo, kad respondentai yra pakankamai sąmoningi aplinkosaugos srityje, nes jie perdirba atliekas. Tačiau matyti, kad vienintelė ekologiška veikla, kurios jie laikosi, dažniausiai yra perdirbimas, o dauguma medžiagų, kurias jie perdirba, yra popierius, plastikas ir metalas.

Remiantis klausimyno duomenimis, dauguma respondentų (60 %) nėra susipažinę su Europos Komisijos Žaliojo kursu, kuriame pateiktos visos strategijos, kurias Europos Sąjunga siekia įgyvendinti, kad sumažintų globalinį atšilimą ir padidintų ekologinį tvarumą. Paprašyti nurodyti svarbiausias ES žaliojo kurso nuostatas, respondentai parodė, kad pirmenybę teikia nuostatoms, susijusioms su grynu oru, švari vandeniu, sveiku dirvožemiu ir biologine įvairove (1 nuostata) bei sveiku ir įperkamu maistu (2 nuostata).

Kai kurie respondentai nurodė, kad svarbios sritys, kurias ES turėtų tobulinti ir plėtoti, taip pat yra viešojo transporto ir efektyviai energiją vartojančių pastatų diegimas. Paklausti, ar ES žaliojo kurso tikslas iki 2030 m. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 55 % yra pasiekiamas, 50 % respondentų su šiuo teiginiu nesutiko, 40 % sutiko arba iš dalies sutiko, o 10 % nenorėjo atsakyti. Panašiai ir į klausimą, ar Europa iki 2050 m. gali tapti pirmuoju klimatui neutraliu žemynu, 30 % respondentų išreiškė dalinį sutikimą, kad tikslas yra pasiekiamas, 50 % apklaustųjų nesutinka, kad tikslas yra pasiekiamas, tačiau 20 % visiškai tiki sėkme.

Dauguma respondentų supranta, kad klimato kaita yra rimta problema, kurią reikia spręsti. Paklausti, kuris subjektas yra labiau atsakingas už klimato kaitos problemų sprendimą, 10 iš 10 respondentų nurodė, kad už tai atsakingos ES institucijos, 9 iš 10 mano, kad už tai atsakingos nacionalinės vyriausybės, o 8 iš 10 kaltina įmones ir gamyklas, kad jos nėra atsakingos už klimato kaitos veiksmų vykdymą. 6 iš 10 respondentų mano, kad veiksmų turėtų imtis regioninės ir vietos valdžios institucijos, o 5 iš jų ragina imtis atsakomybės aplinkosaugos grupes. Paklausti, kokių veiksmų imasi kovodami su klimato kaita asmeniniu lygmeniu, respondentai paminėjo šiuos dalykus:

40 % respondentų jaučiasi atsakingi už savo aplinką, nes stengiasi mažinti atliekų kiekį, reguliariai jas rūšiuoti ir perdirbti bei, jei įmanoma, mažinti pakuočių naudojimą. 40 % iš jų teigė, kad pirkdami naują buitinių prietaisų atsižvelgia į suvartojimo kiekį, o 40 % perka ir vartoja mėsa. Taigi, respondentai daugiau ar mažiau žino populiariausias ekologiškas praktikas (perdirbimas, atsižvelgimas į energijos vartojimo efektyvumą, prietaisų vartojimo mažinimas). Norėdami išvengti automobilių naudojimo susisiekimui, 60 % apklausos dalyvių pirmenybę teikia aplinkai draugiškai alternatyvai – vaikščiojimui pėsčiomis, po to 50 % balsavo už viešąjį transportą ir 40 % – už naudojimąsi dviračiais. 1 dalyvis iš 10 pasiūlė pirmenybę teikti naudojimuisi elektriniu paspirtuku. Galiausiai, paprašyti atsižvelgti į savo anglies dioksido pėdsaką keliaujant, 50 % respondentų atsakė teigiamai, o kiti 50 % prisipažino, kad elgiasi aplaidžiai.

LIETUVA (YA Institutas)

Demografinė informacija

Bendras atsakymų skaičius – 8. 5 dalyviai buvo 30 ir daugiau metų amžiaus, 2 – 20-25 metų amžiaus, 1 – 25-30 metų amžiaus. 5 dalyviai gyvena Vilniuje, 1 – Kaune, 1 – Alytuje ir 1 – Kelmėje. Visi dalyviai gyvena mieste, kuriame gyvena daugiau nei 3 000 gyventojų. 3 dalyviai turi bakalaurą laipsnį, 3 baigė profesinę mokymą, o 2 sakė turį kitą išsilavinimą. 5 iš dalyvių yra akli, 1 aklas gali matyti šviesą ir figūras, 1 silpnaregis turi ribotą regėjimo aštrumą, 1 blogai mato – nėra aklas. 5 iš 8 dalyvių yra moterys.

Pagalbiniai įrankiai

5 respondentai turi „Apple“ mobiliuosius telefonus, 2 – „Google“ telefonus ir 1 – „Microsoft“ telefoną. Į klausimą „Kokią pagalbą priemonę renkatės informacijai gauti?“ respondentai atsakė: didintuvas – 0, ekrano skaitytuvas – 5, jutiklinis ekranas su įgarsinimu – 5, kompiuteris su kalbančia programine įranga – 4, kompiuteris su didinančiąja programine įranga – 2, Brailio rašto įrenginys – 0.

6 respondentai pirmenybę teikia kompiuteriui su kalbančia programine įranga, 1 – kompiuteriui su padidinamąja programine įranga ir 1 – kitai sistemai. Į klausimą „Kuri iš šių konfigūracijų Jums labiau tiktų mokymosi aplinka?“ respondentai atsakė: Patalpa su natūralia šviesa – 2, patalpa, kurioje gerai paskirstytas apšvietimas – 4, kita – 5. 6 respondentai vaikščiodami naudojo ilgąją lazdelę (long cane), 1 atsakė, kad trumpąją lazdelę (symbol cane), 1 – lazdelę-vedlį (guide cane), 2 dalyviai turėjo suaugusiųjų asistentą

ir 1 atsakė, kad naudoja kitus prietaisus. 3 respondentai skaitymui naudoja „NVDA“ programinę įrangą, 3 – „Apple VoiceOver“, 1 – „Emacspeak“ ir 1 – kitą programinę įrangą.

Klausimai, susiję su aplinkosaugos praktika

Į klausimą „Koks yra didžiausias aplinkosaugos iššūkis žmonijai?“ (kur aplinkosaugos iššūkio svarbą respondentai turėjo balsais įvertinti nuo 1 iki 10) respondentai atsakė, kad atliekos yra labai svarbi problema, nes šį klausimą 6 dalyviai įvertino daugiau nei 5. Per didelis gyventojų skaičius yra mažiau svarbus, nes 5 dalyviai įvertino mažiau nei 4. Vandenyčių užterštumas yra labai svarbi problema, nes 3 žmonės įvertino 10, o 2 respondentai – 8. Pasaulinis atšilimas yra labai svarbi problema, nes 3 žmonės surinko 10. Biologinės įvairovės nykimo svarba yra vidutinė, nes balsai pasiskirstė tolygiai. Geriamojo vandens trūkumas yra labai svarbus, nes 5 įvertino daugiau nei 5. Miškų naikinimas yra labai svarbus, nes 4 žmonės įvertino 10. Oro tarša yra labai svarbi, nes 4 žmonės įvertino 10. Dirvožemio tarša yra svarbi, nes 3 žmonės įvertino 10, o kiti balsavo po lygiai. Triukšmo taršos svarba yra vidutinė, nes įvertinimai pasiskirstė po lygiai.

Visi respondentai perėmė ekologiškus įpročius. Į klausimą „Ar galite nurodyti, kokį įprotį esate įsisavinę?“ dalyviai atsakė: perdirbimas, energijos ir vandens taupymas, kaimynystės ar artimiausio miško valymas, kompostavimas, dalijimasis naudotais daiktais. Į klausimą „Nurodykite tris (3) veiksmus, kurių jaunimas gali imtis, kad padėtų aplinkai.“ respondentai atsakė perdirbimas, nešiukšlinimas, naudoti ekologiškas alternatyvas vietoj plastiko, sodinti medžius, rinktis ekologišką transportą, tausoti miškus, augalus ir gyvūnus, dalytis naudotais drabužiais ir daiktais, taupyti energiją ir vandenį, dalyvauti politiniame gyvenime, mažinti plastiko naudojimą, dalyvauti aplinkosauginėje veikloje/renginiuose, taupyti maistą. 6 dalyviai teigė, kad rūšiuoja atliekas, o 2 atsakė, kad rūšiuoja iš dalies. Atsakydami į klausimą „kokią medžiagą dažniausiai perdirbate?“, 2 atsakė, kad baterijas, 2 – popierių, 2 – maisto atliekas ir 2 – plastiką.

Be to, 6 respondentai žino apie Europos žaliąjį kursą. Į klausimą „Kokią Europos žaliojo susitarimo nuostatą vertinate kaip svarbiausią skalėje nuo 1 iki 8?“ dalyviai atsakė: Švarus oras, švarus vanduo, sveikas dirvožemis ir biologinė įvairovė yra svarbiausia, nes 5 žmonės įvertino 8. Energiškai efektyvi statyba yra labai svarbi, nes 4 žmonės įvertino už 8, o kiti kaip mažiau svarbią. Sveikas ir įperkamas maistas yra svarbus, nes 3 žmonės įvertino 7, 2 žmonės įvertino 8, o 2 žmonės įvertino 7. Vidutiniškai svarbus yra turėti daugiau viešojo transporto, nes 2 žmonės įvertino 5, 2 žmonės įvertino 7, o 2 žmonės

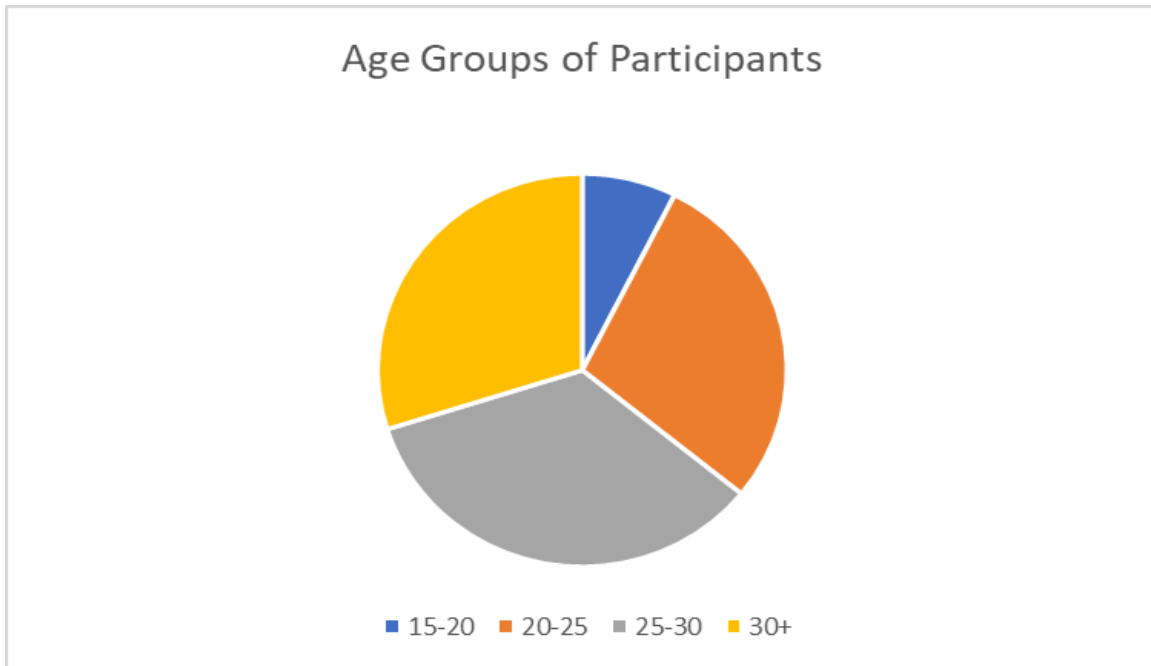
įvertino 8. Švaresnė energija yra labai svarbi, nes 5 žmonės įvertino 8. Ilgaamžiškesni produktai, kuriuos galima perdirbti ir pakartotinai panaudoti, yra svarbūs.

Ateities iššūkiams parengtų darbo vietų ir pereinamojo laikotarpio įgūdžių mokymo yra vidutiniškai svarbūs, nes balsai pasiskirstė tolygiai. Pasauliniu mastu konkurencinga ir atspari pramonė yra vidutiniškai svarbi. Visi respondentai mano, kad Europos žaliojo susitarimo tikslas yra neįmanomas. Į klausimą „Ar manote, kad Europa iki 2050 m. taps pirmuoju klimatui neutraliu žemynu?“ respondentai atsakė: 3 atsakė, kad nei sutinka, nei nesutinka, 2 atsakė, kad iš dalies sutinka, 2 atsakė, kad sutinka, 1 atsakė, kad iš dalies nesutinka. Apskritai visi apklausos dalyviai mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema. Į klausimą: „Kaip manote, kuris iš toliau išvardytų subjektų yra labiausiai atsakingas už kovą su klimato kaita ES?“ respondentai atsakė Nacionalinės vyriausybės – 4 žmonės, Europos Sąjungos institucijos – 2 žmonės, regioninės ir vietos valdžios institucijos – 3 žmonės, verslas ir pramonė – 6 žmonės, Jūs asmeniškai – 6 žmonės, aplinkosaugos grupės – 2 žmonės. Be to, 7 respondentai ėmėsi veiksmų kovai su klimato kaita. Į klausimą „Kurie iš toliau išvardytų veiksmų, jei tokie yra, jums tinka?“ respondentai atsakė: Stengiuosi mažinti atliekų kiekį ir reguliariai rūšiuoju jas perdirbimui (6 žmonės). Kai tik galiu, stengiuosi sumažinti vienkartinį daiktų vartojimą (pvz., prekybos centruose, plastikinių maišelių, perteklinių pakuočių) (7 žmonės). Pirkdamas naują buitinį prietaisą (pvz., šaldytuvą, televizorių), vartojimas yra svarbus mano pasirinkimo veiksnys (3 žmonės). Perku ir valgau daugiau ekologiškų maisto produktų (1 žmogus), perku ir valgau mažiau mėsos (1 žmogus).

Namuose įsirengiau saulės baterijas (1 asmuo), turiu mažai energijos naudojančius namus (2 asmenys), įsigijau elektromobilį (0), nė vieno iš išvardytų (0). Taip pat 8 dalyviai vietoj automobilio renkasi viešąjį transportą, 4 taip pat renkasi vaikščiojimą pėsčiomis, 5 dalyviai planuodami kelionę negalvoja apie anglies dioksido pėdsaką, o 3 – galvoja.

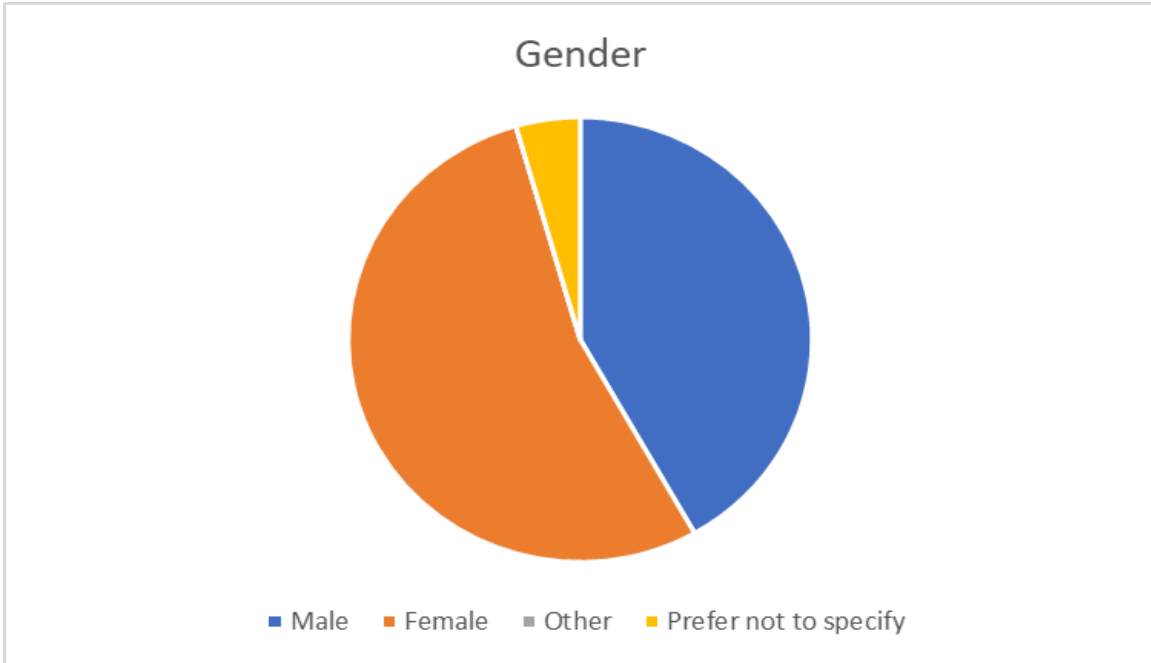
Apibendrinamoji ataskaita

Dalyvių amžiaus grupes galima apibendrinti:

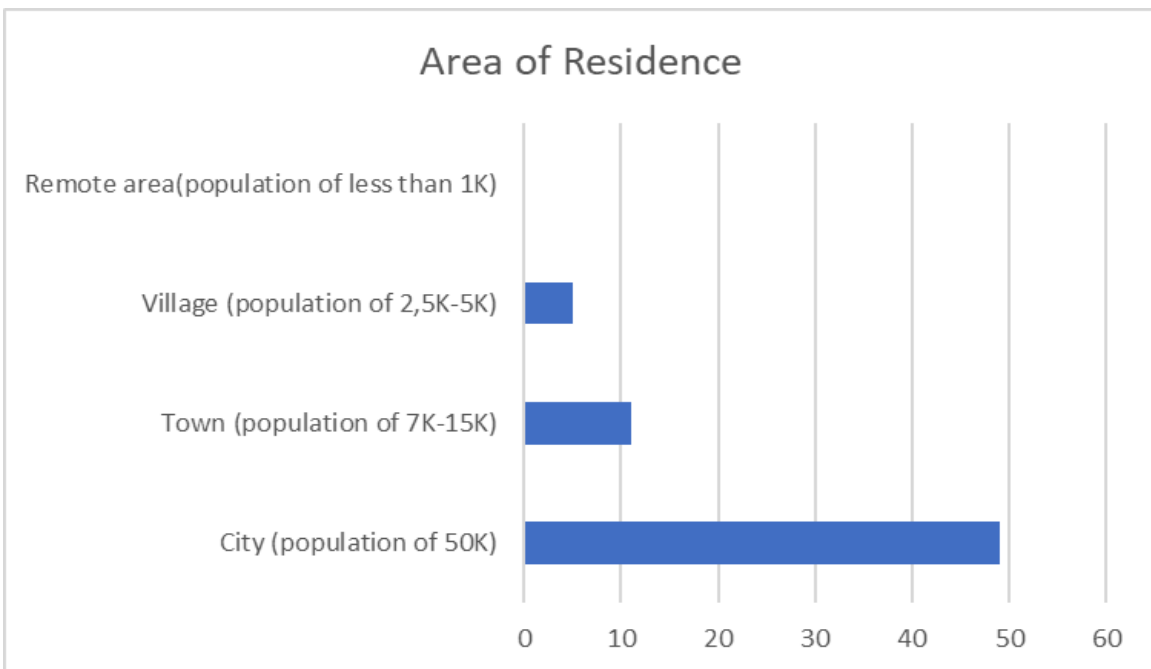

Dalyvių grupėje atstovaujama visoms amžiaus grupėms, mažuma priklauso 15-20 metų amžiaus grupei, o dauguma – 25-30 metų amžiaus grupei.

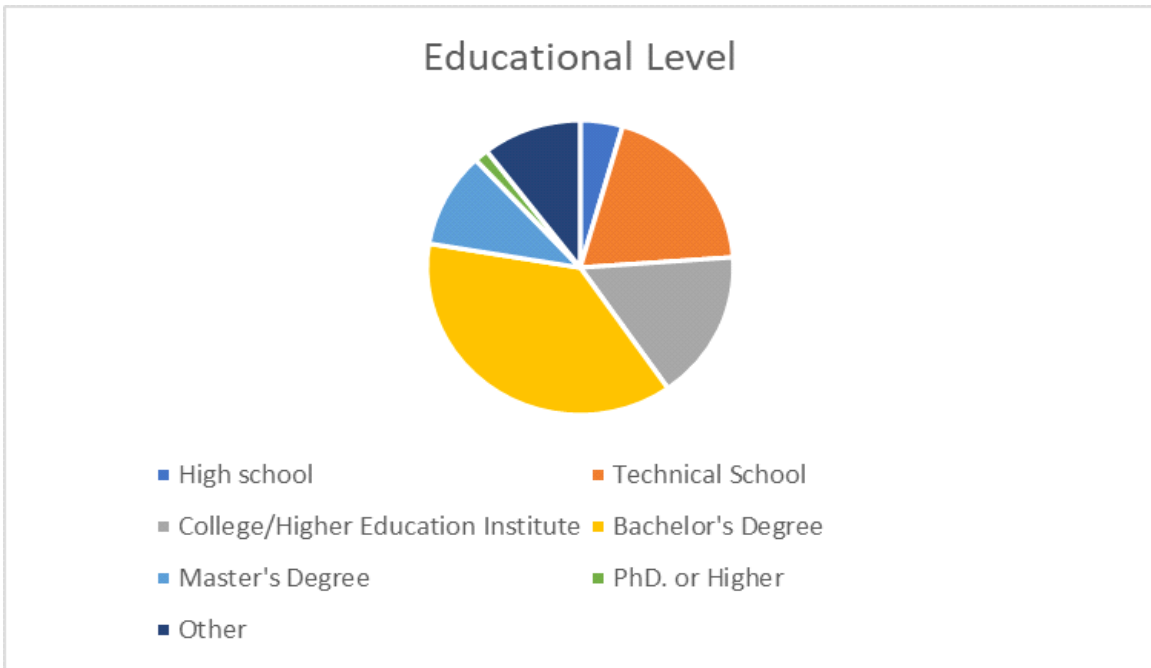
Pagal lytį 28 dalyviai yra vyrai, 36 – moterys, o 3 neatsakė.

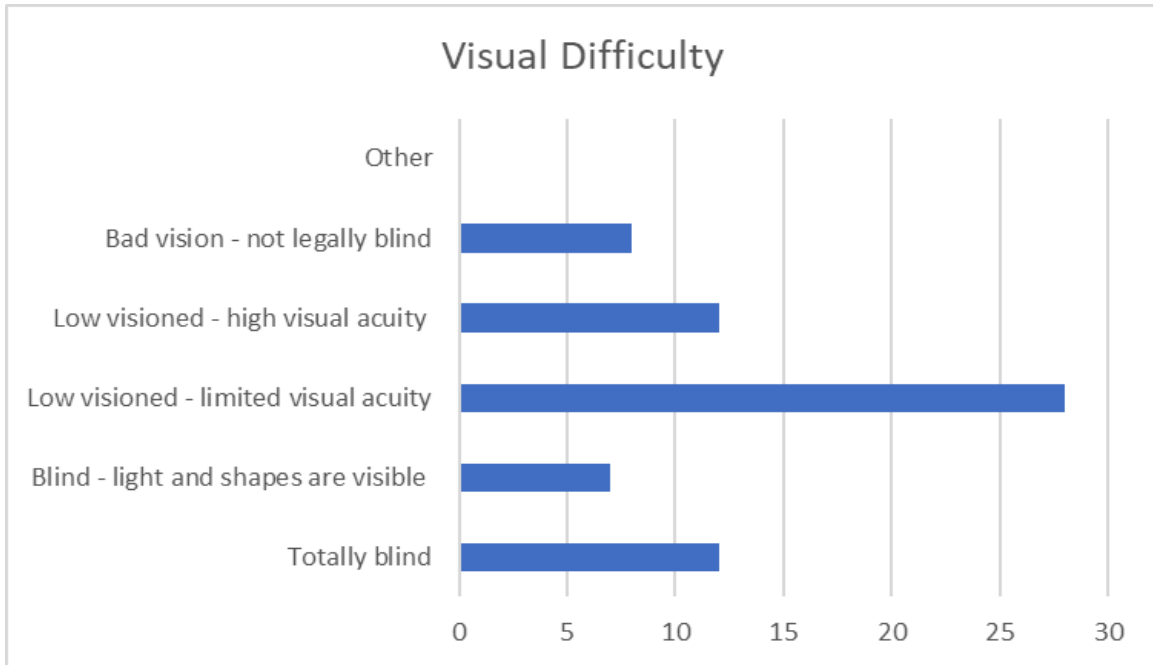
Apie savo gyvenamąją vietą dalyviai atsakė taip:

Dalyvių išsilavinimo lygis pagal akademinį išsilavinimą yra toks:

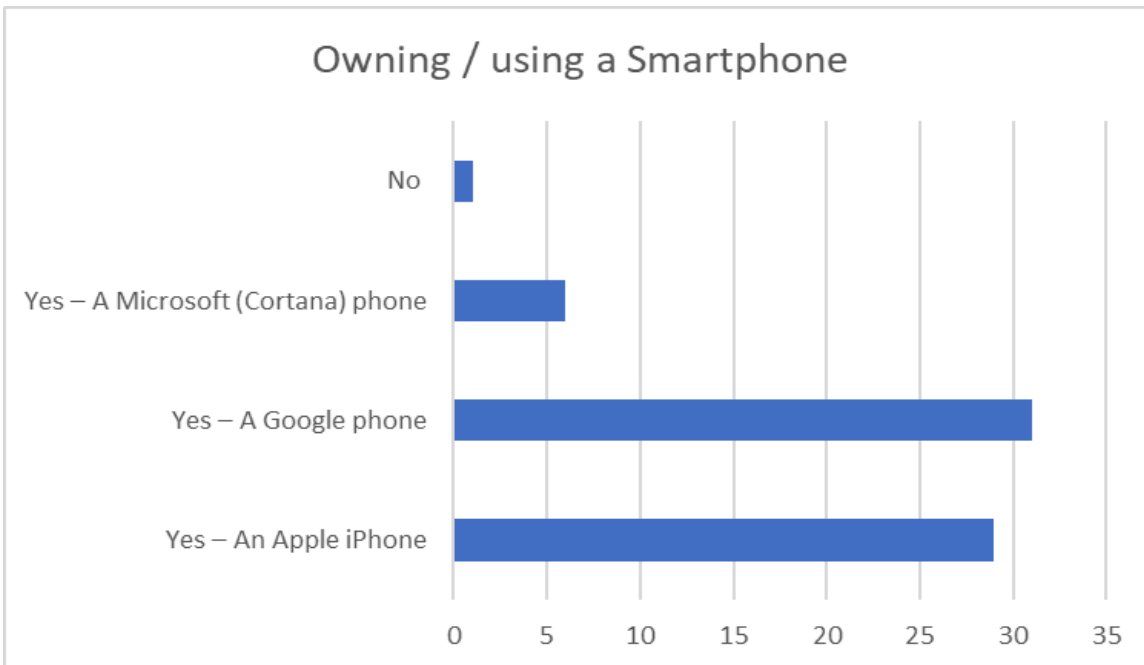

Kalbant apie dalyvių regėjimo sunkumų laipsnį, dauguma dalyvių yra silpnaregiai, turintys ribotą regėjimo aštrumą, toliau seka silpnaregiai, turintys didelį regėjimo aštrumą, o 12 dalyvių yra visiškai akli.

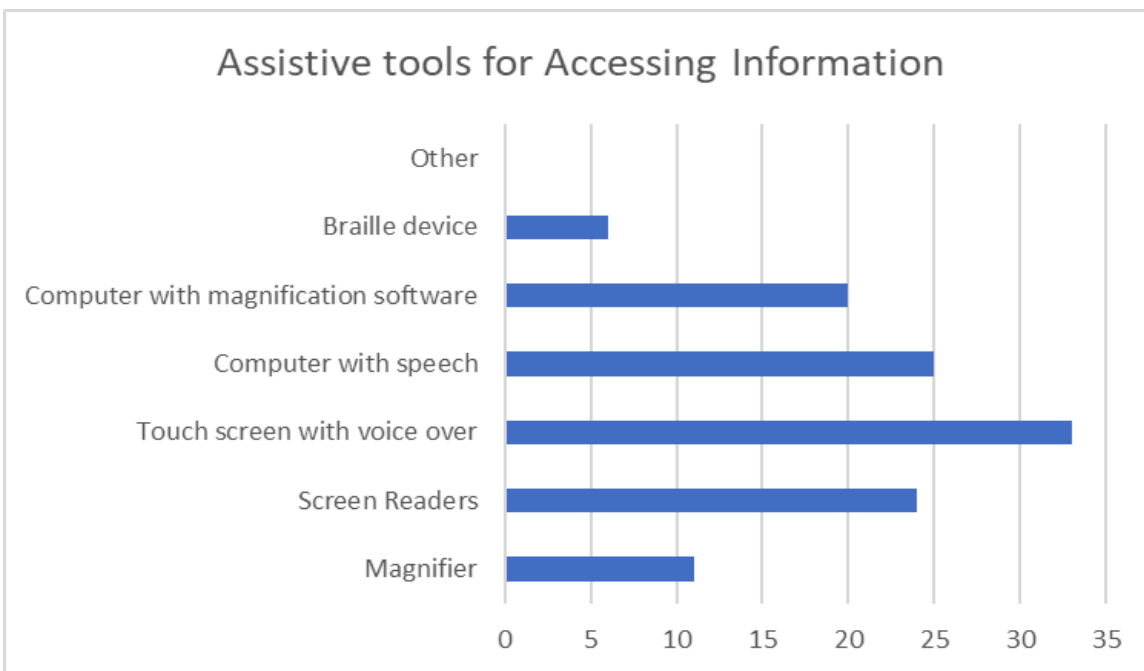

Kalbant apie išmaniųjų telefonų naudojimą: tik 1 respondentas neturi išmaniojo telefono, 29 žmonės turi „iPhone“, 31 – „Android“ („Google“ telefoną) arba 6 – „Cortana“ („Microsoft“ telefoną).

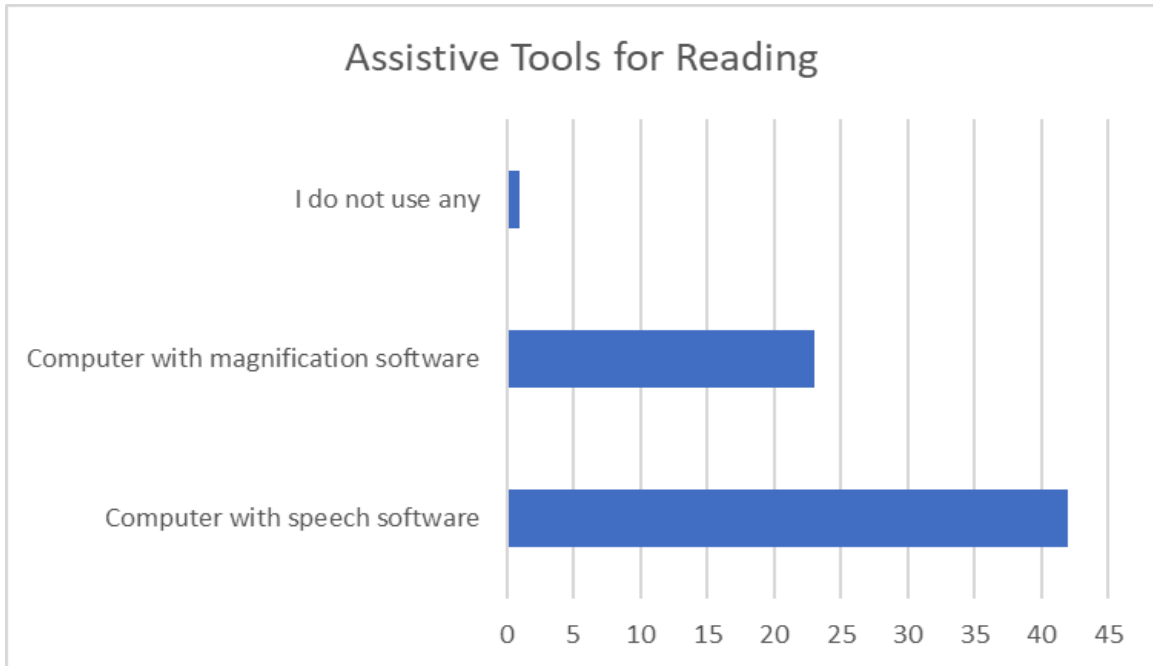

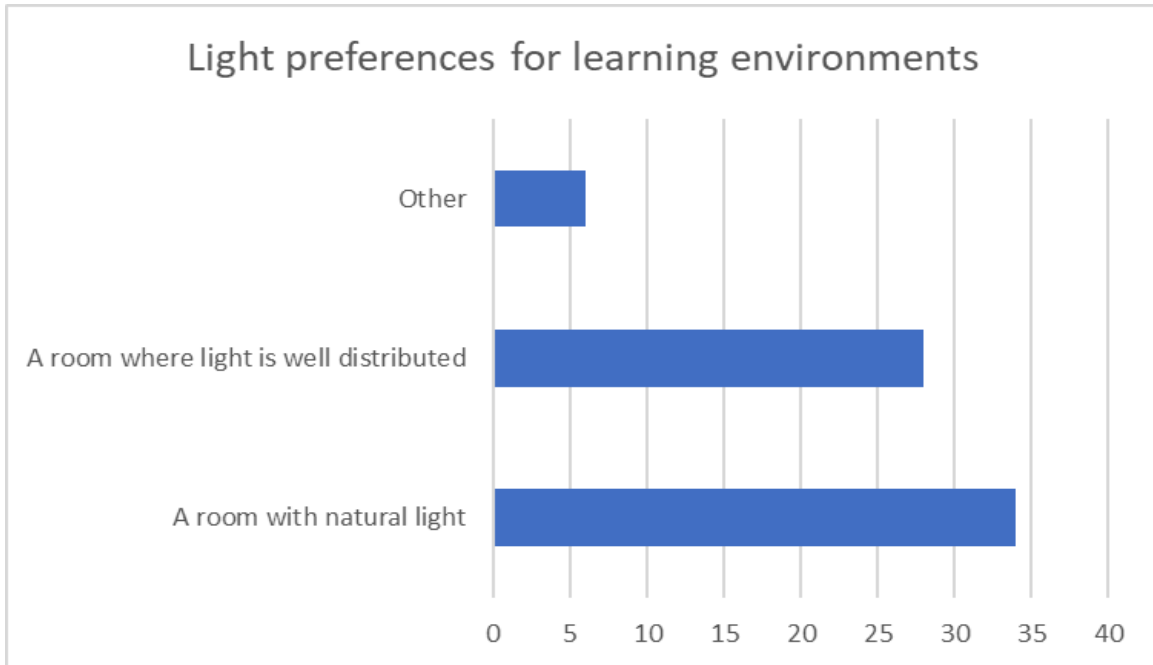
Kalbant apie pagalbinių priemonių naudojimą informacijai gauti, dalyviai pirmenybę teikia jutikliniam ekranui su balsu, kompiuteriui su kalbančia programine įranga ir ekrano skaitytuvams. Brailio raštas yra mažiausiai pageidaujama iš galimų pagalbinių priemonių.

Kalbant apie pagalbines skaitymo priemones, apklausos dalyviai pirmenybę teikia kompiuteriams su kalbančia programine įranga.

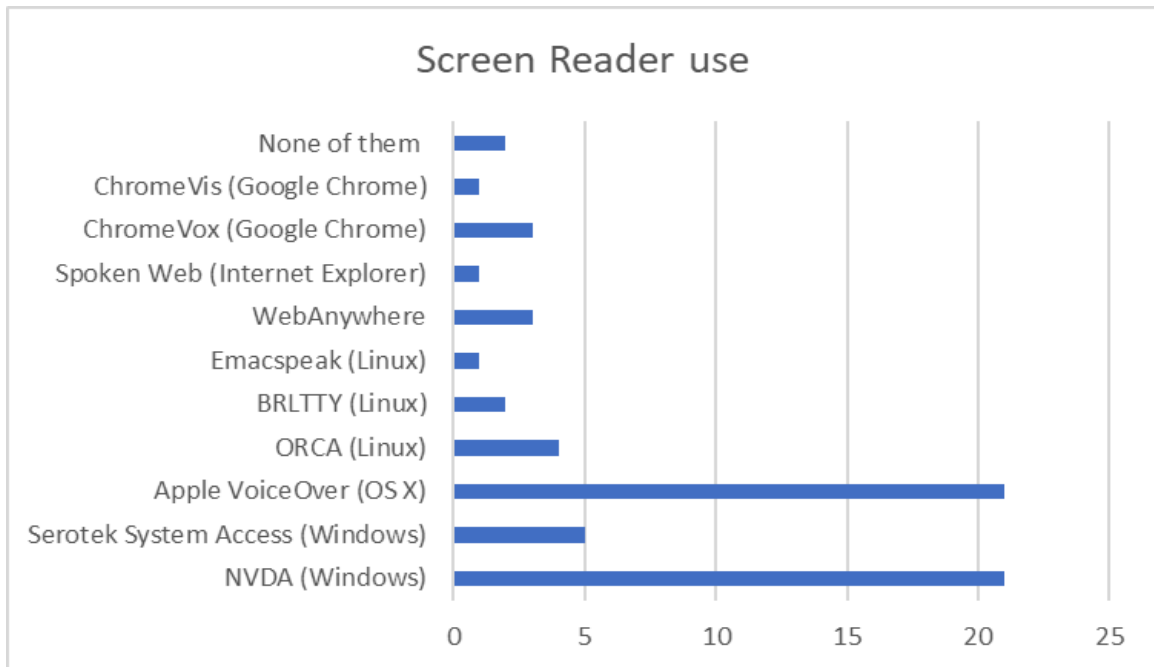
Dėl tinkamos mokymosi aplinkos dalyviai atsakė taip:

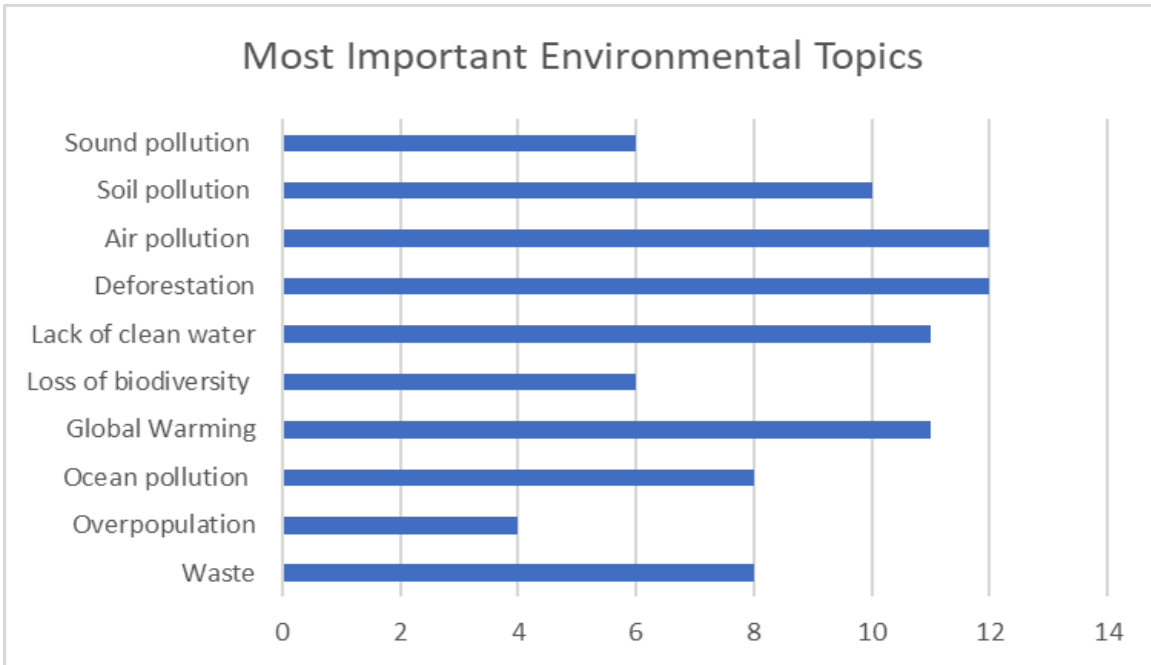
Kalbant apie pagalbinius vaikščiojimo prietaisus, rezultatai yra tokie:

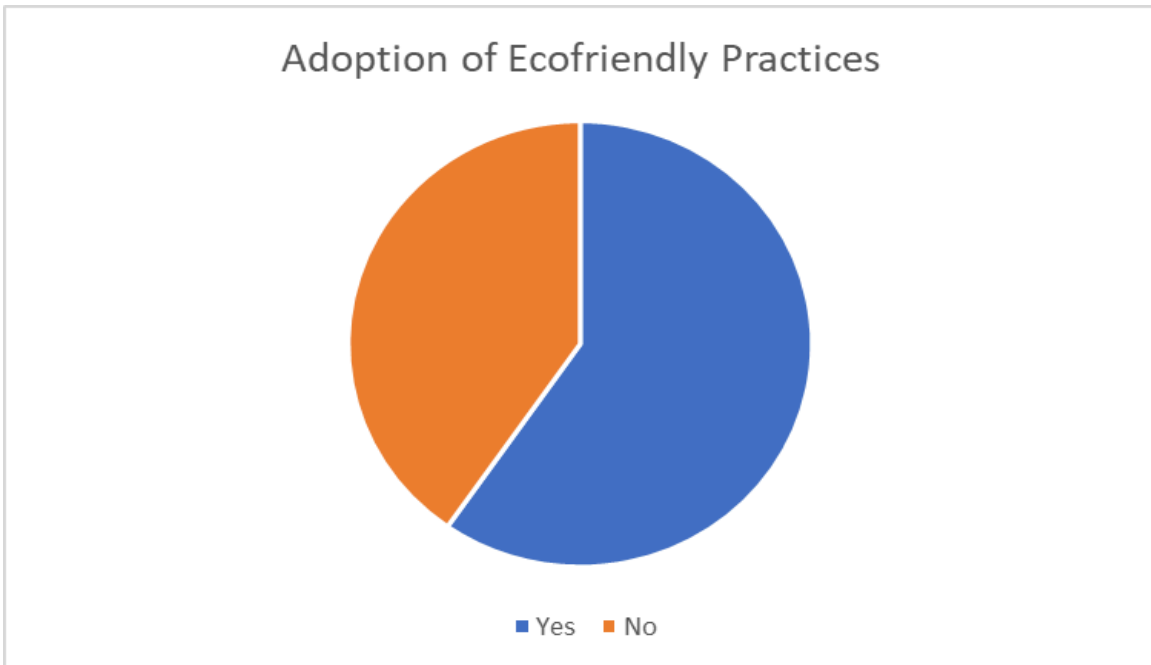
Galiausiai, kalbant apie ekrano skaitytuvo naudojimą ir pageidavimus, dalyviai atsakė taip:

Pereinant prie skyriaus apie aplinkosaugos praktiką, svarbiausios temos išskirtos taip:

Kalbant apie aplinką tausojančią praktiką, respondentai atsakė taip:

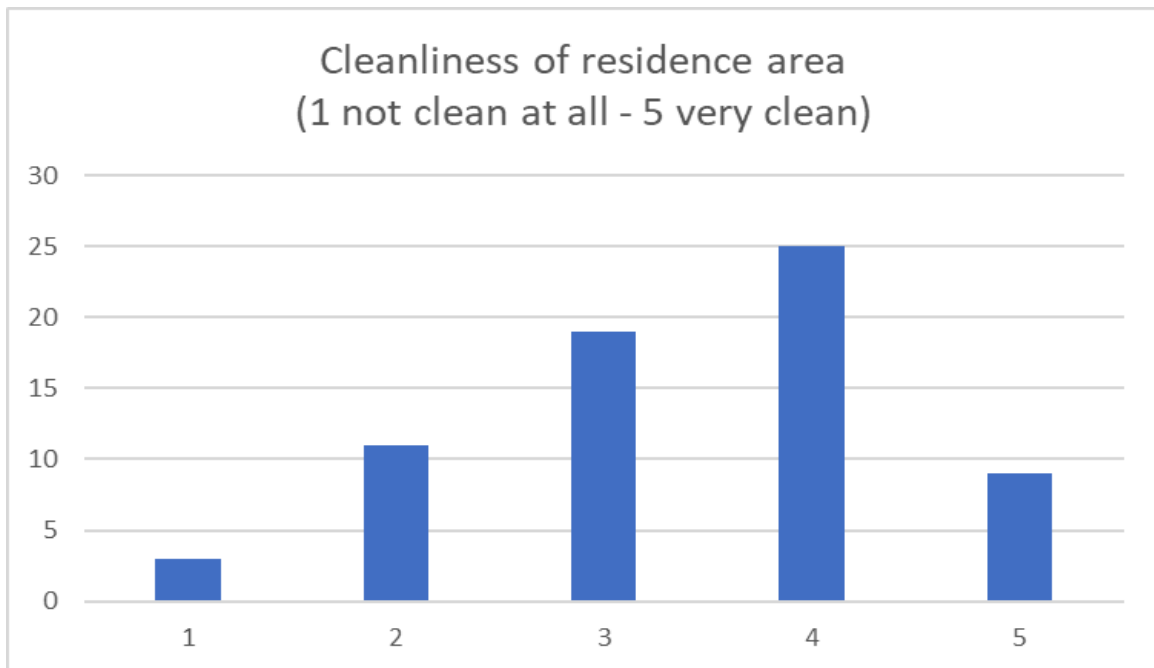
Toliau pateikiami dažniausiai pasitaikantys atsakymai apie priimtus įpročius:

Dažniau naudotis viešuoju transportu
Sumažinimas plastikinių pakuočių skaičių / dažniau naudoti daugkartines pakuotes / apsipirkti parduotuvėje be pakuočių
Ilgesnis senų daiktų naudoti / mažesnis pirkimas / mažesnis vartojimas
Pirkimas ekologiškų ir regioninių produktų
Perdirbimas
Rinktis ekologišką ir tvarų apšvietimą
Rinktis tvarias priemones, pavyzdžiui, bambukinius dantų šepetėlius ir medžiaginius pirkinių maišelius
Selektyvus atliekų surinkimas
Taupymas vandens ir elektros namuose
Šiukšlių šalinimas
Šiukšlių rūšiavimas
Kiekvieną pavasarį organizuoti rajono šiukšlių valymo dieną
Kompostavimas namuose
Dalijimasis naudotais daiktais

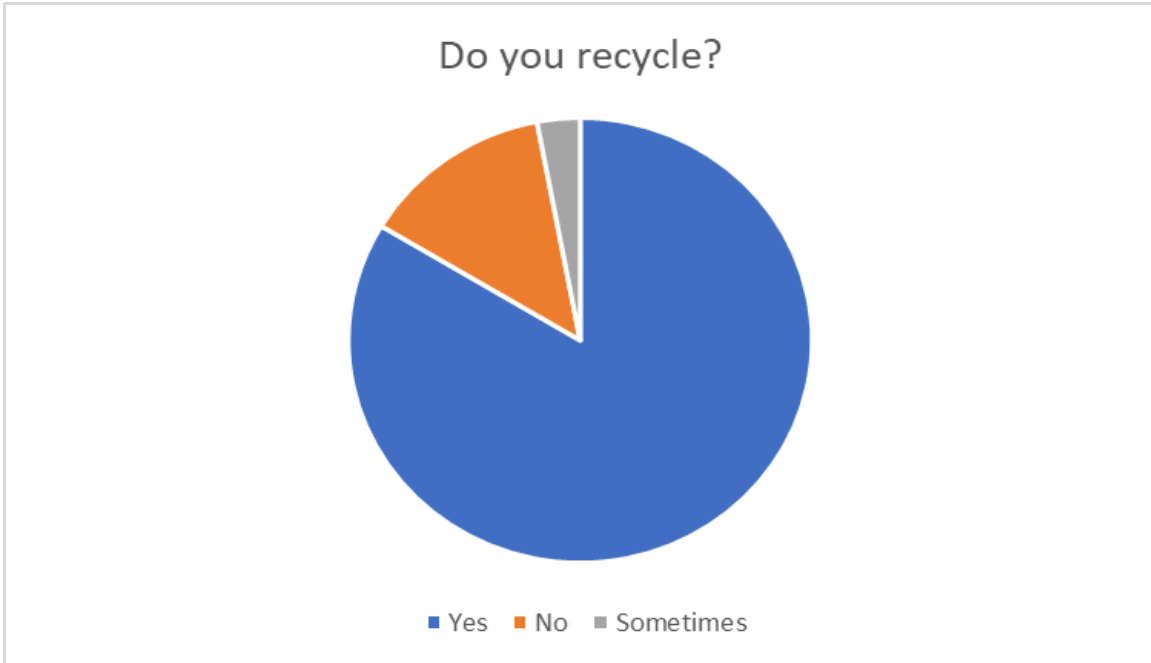
Paprašyti įvardyti tris veiksmus, kurių jaunimas gali imtis, kad padėtų aplinkai, dalyviai pasiūlė šiuos:

Perdirbimas
Vartojimo mažinimas
Naudojimasis viešuoju transportu
Gaminių su aplinkai nekenksmingomis pakuotėmis pasirinkimas
Taupymas vandenį ir elektrą namuose
Pirmenybės teikimas regioniniams produktams
Vartoti mažiau
Šiukšlių rūšiavimas
Sąmoningumo per švietimo Didinimas
Kompostavimas namuose
Medžių sodinimas
Tiek kiek įmanoma mažinti popieriaus naudojimą

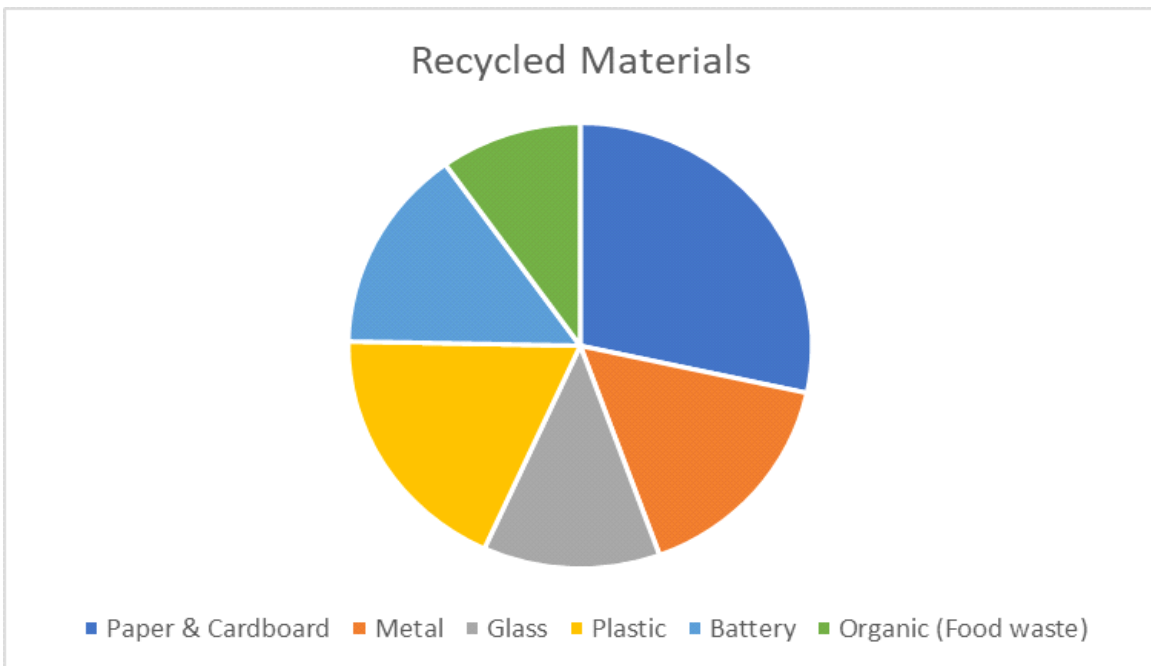
Paprašyti įvertinti vietovės, kurioje gyvena, švarą, dalyviai savo vietovę įvertino taip:

Be to, paklausti, ar rūšiuoja atliekas, dalyviai atsakė taip:

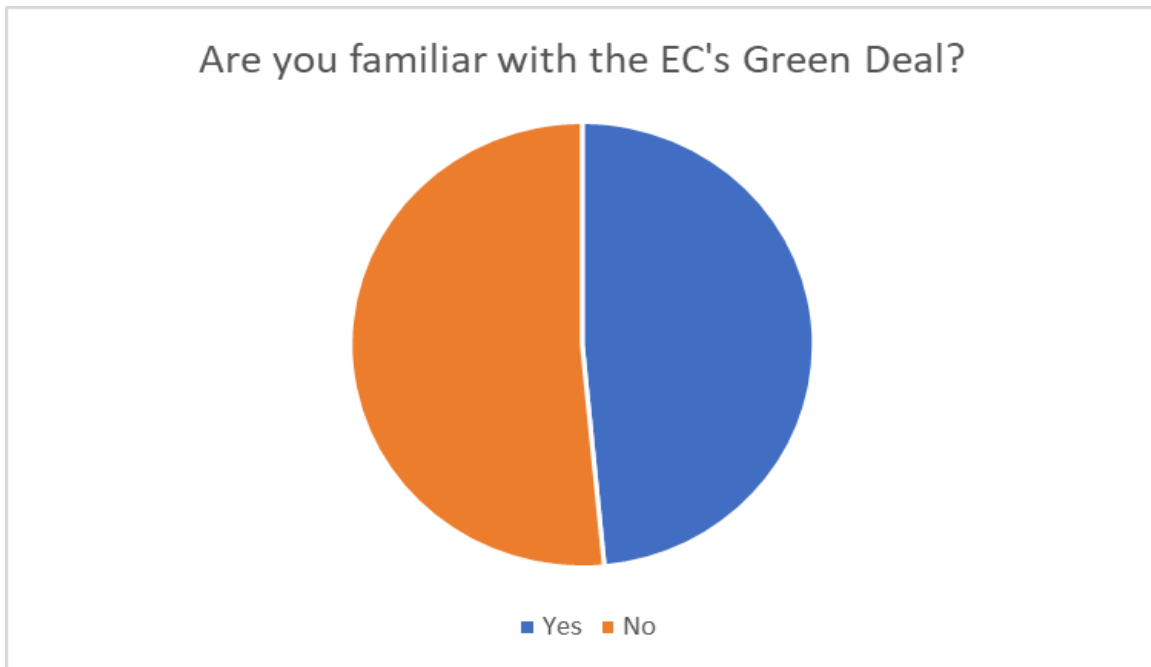

Be pirmiau pateikto klausimo, dalyviai atsakė, kokias medžiagas jie dažniausiai perdirba:

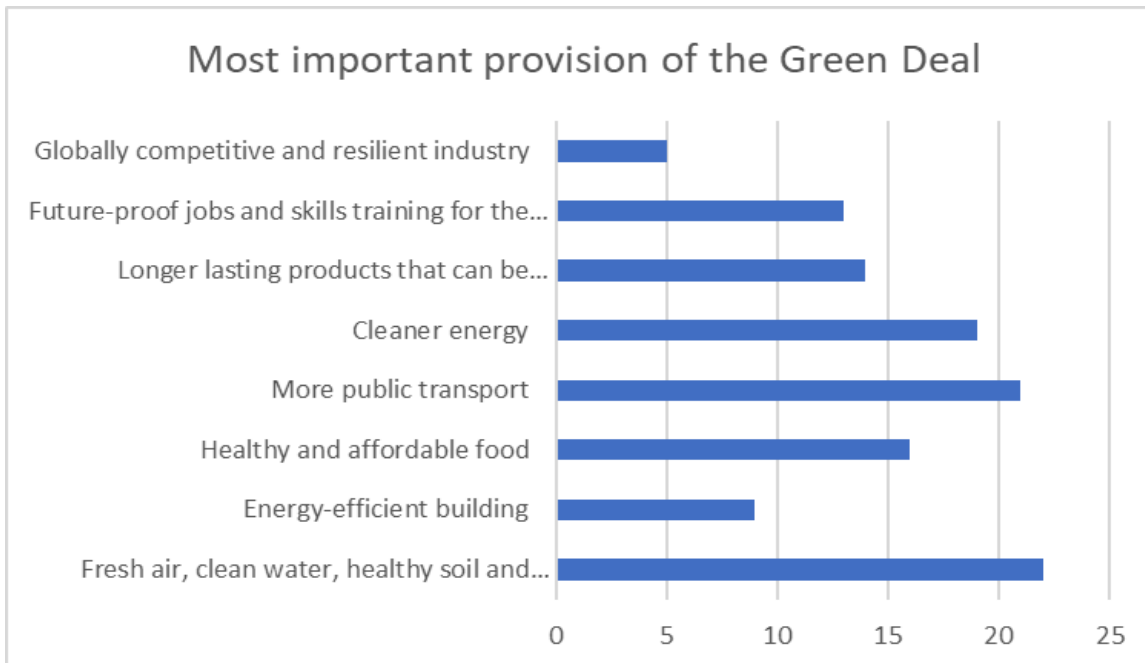

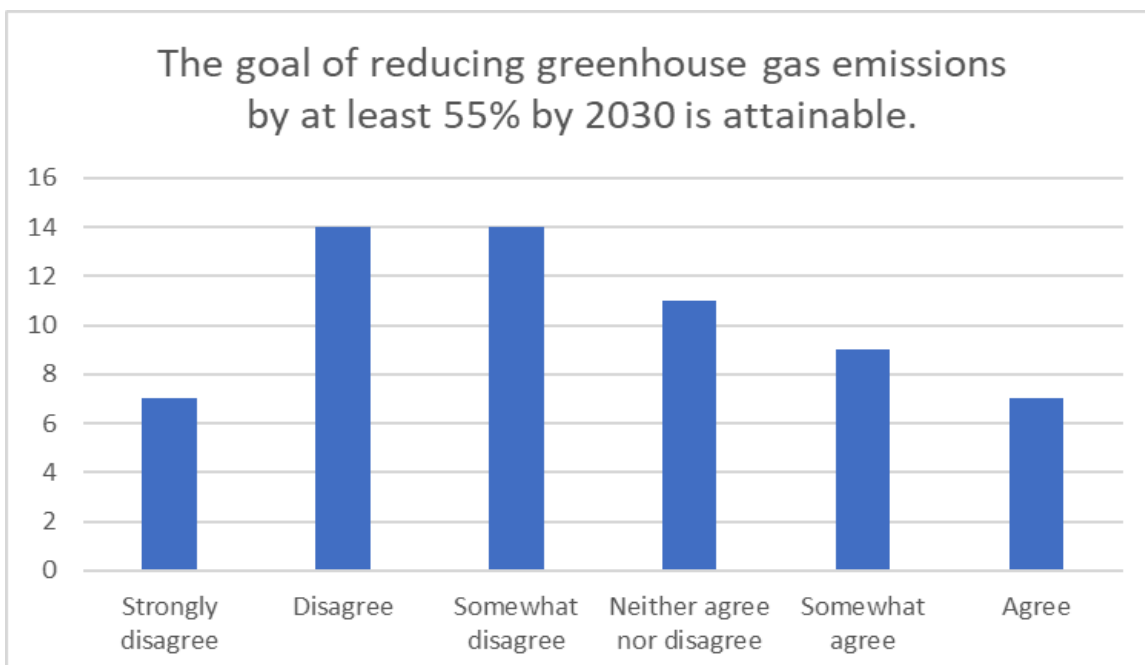
Be to, kalbant apie susipažinimą su Europos Komisijos žaliuoju kursu, dalyvių procentai pasiskirstė beveik po lygiai:

Paklausti apie svarbiausią Europos žaliojo kurso nuostatą, dalyviai atsakė taip:

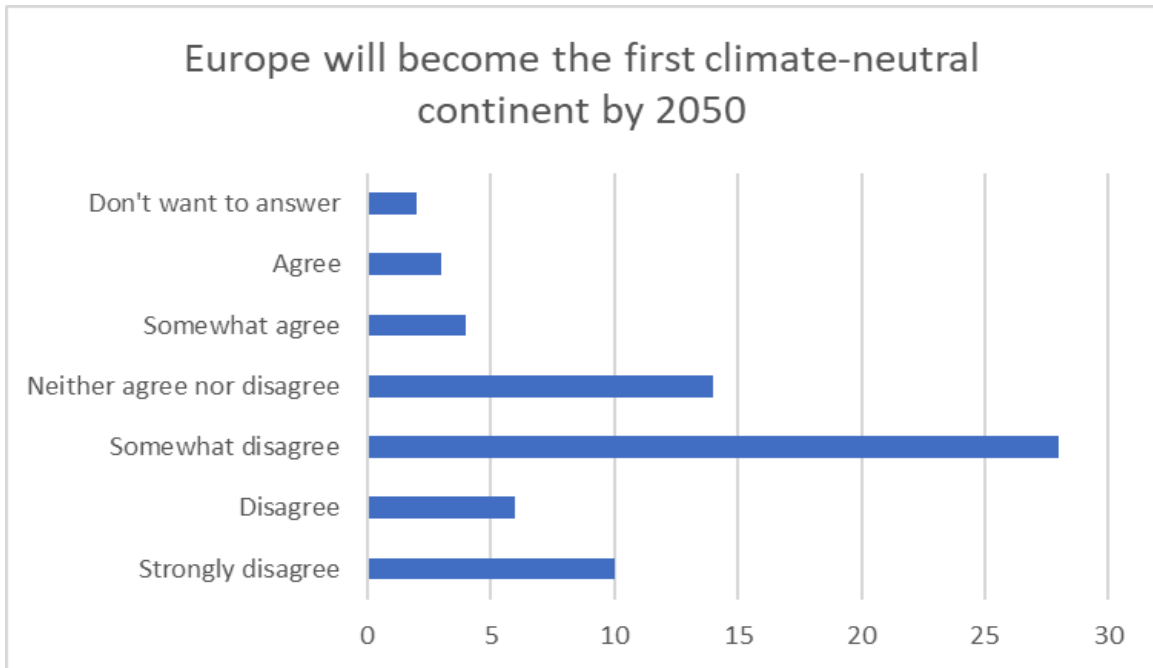

Dėl tikslo iki 2030 m. sumažinti grynąjį šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetamą kiekį bent 55 % dalyviai pateikė tokius atsakymus:

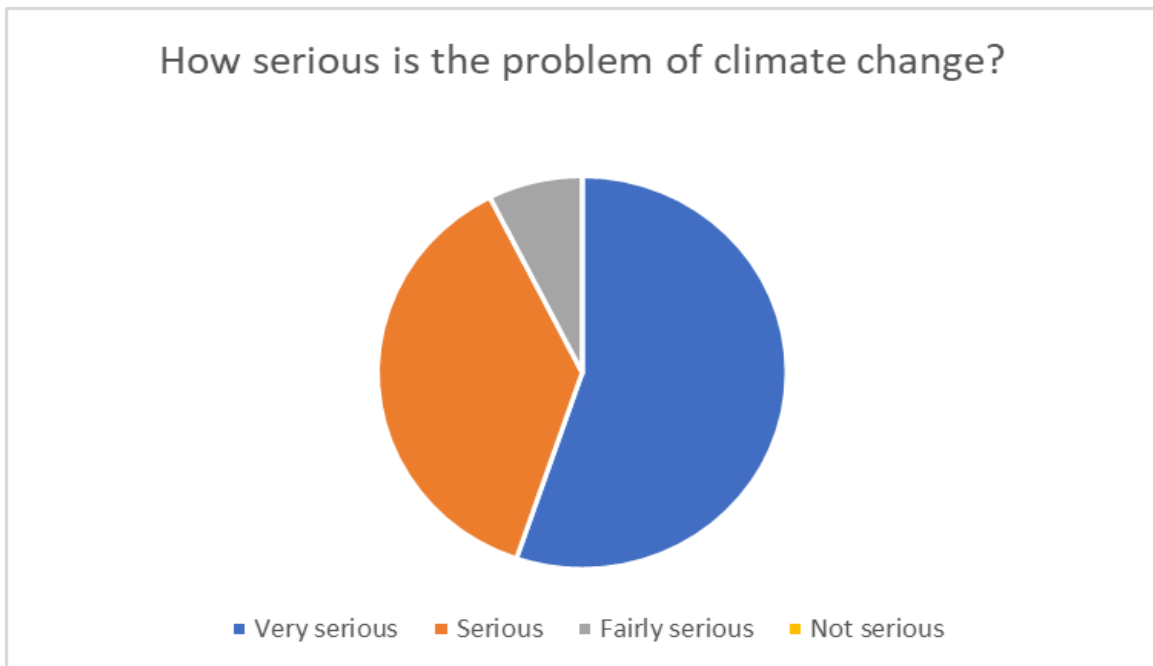

Paklausti apie teiginį, kad „Europa iki 2050 m. taps pirmuoju klimatui neutraliu žemynu“,

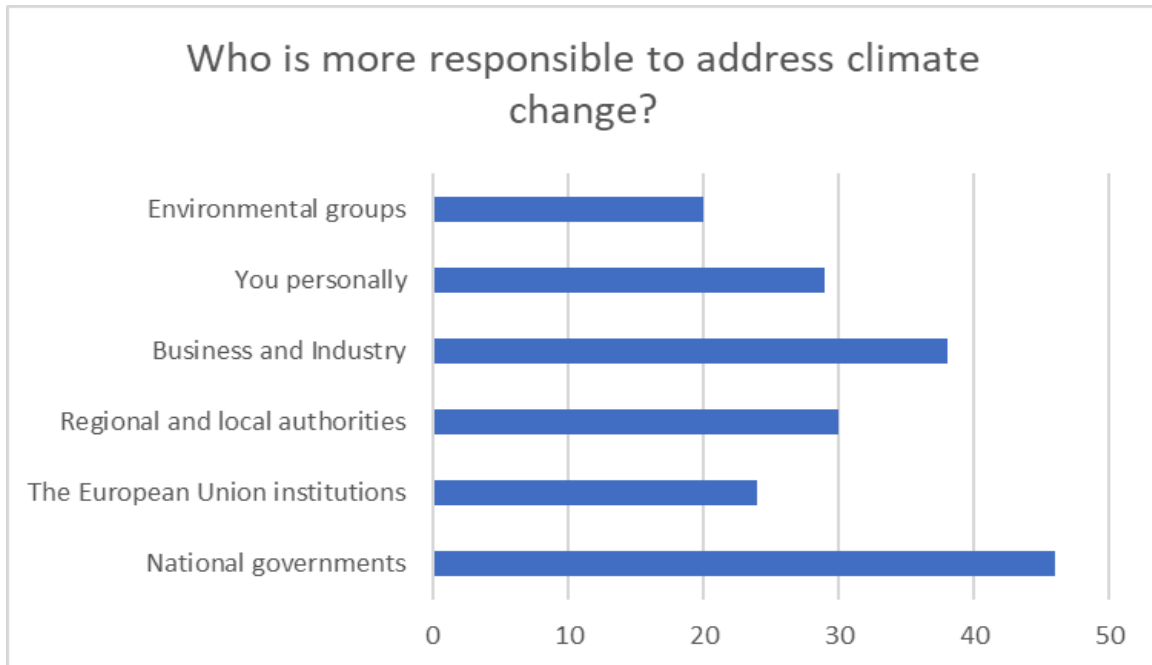
dalyviai atsakė taip:

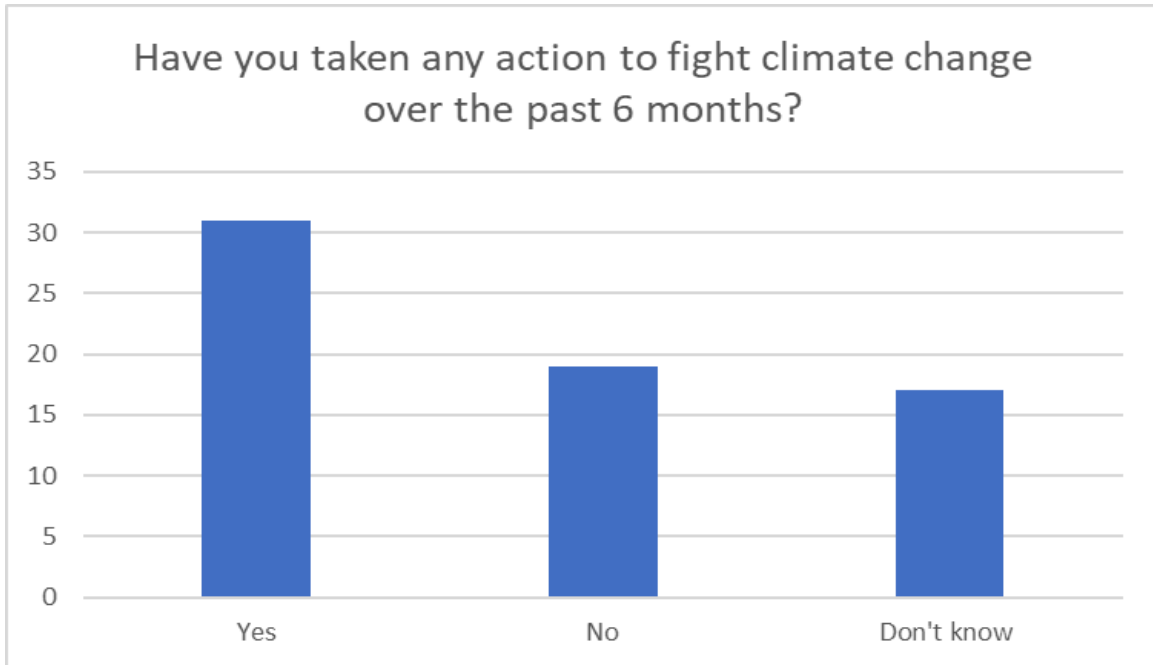
Apskritai, į klausimą, kokio rimtumo yra klimato kaitos problema, dalyviai atsakė taip:

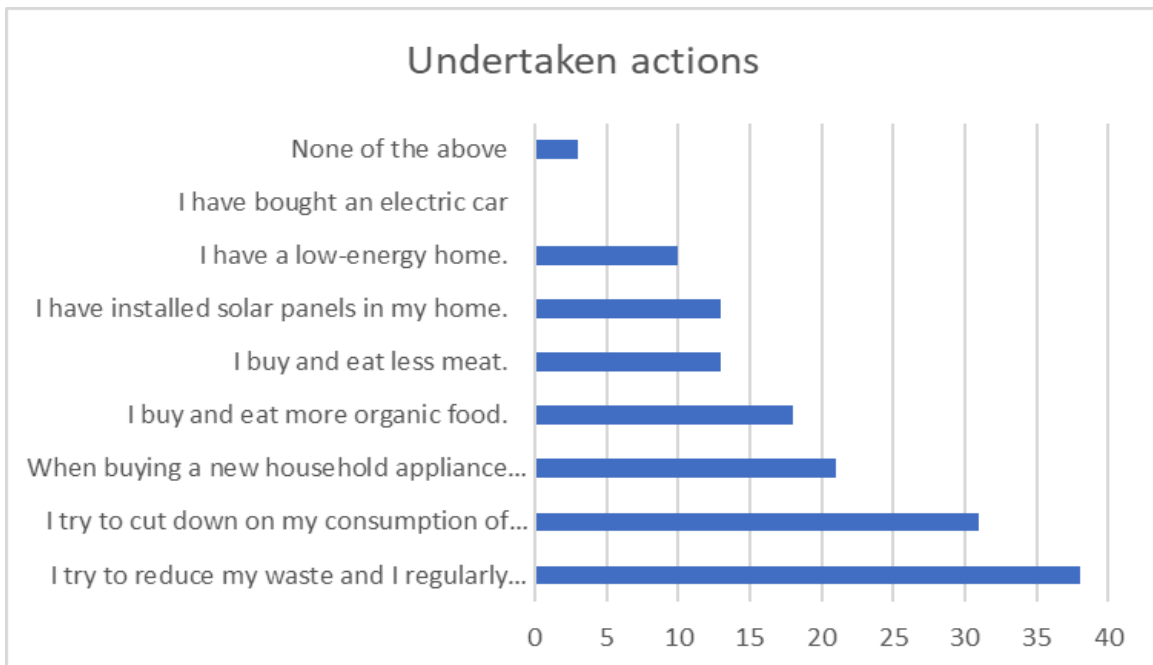
Į klausimą, kam tenka didesnė atsakomybė kovoti su klimato kaita, dalyviai atsakė taip:

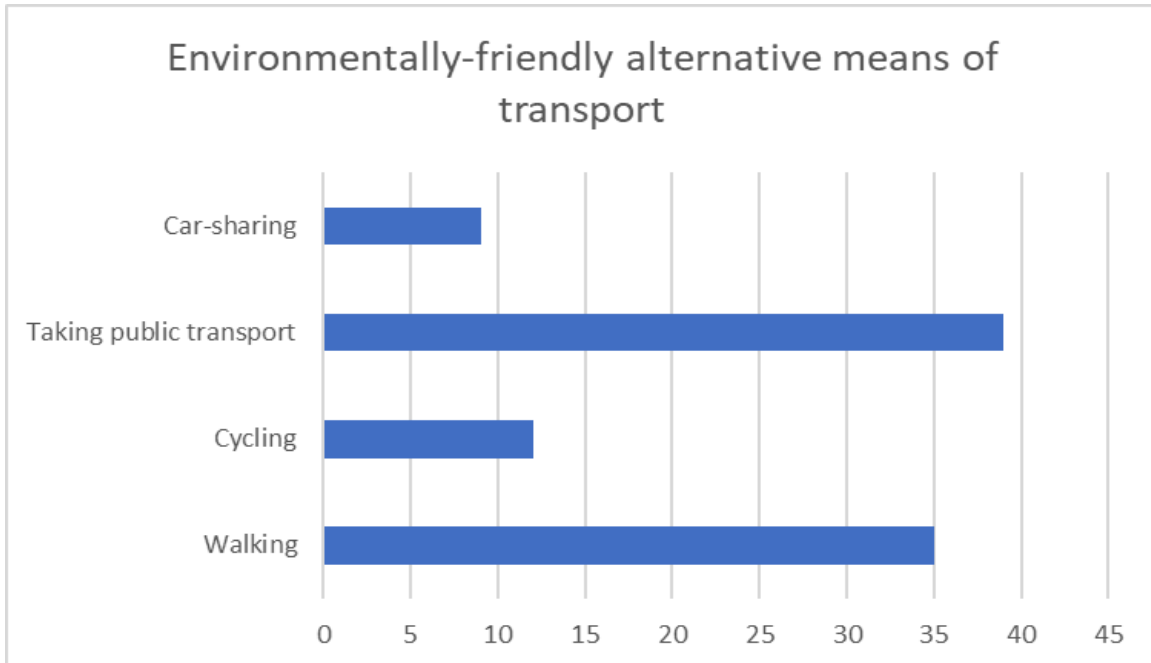
Paklausti, ar per pastaruosius šešis mėnesius dalyviai ėmėsi kokių nors asmeninių kovos su klimato kaita veiksmų, jie atsakė taip:

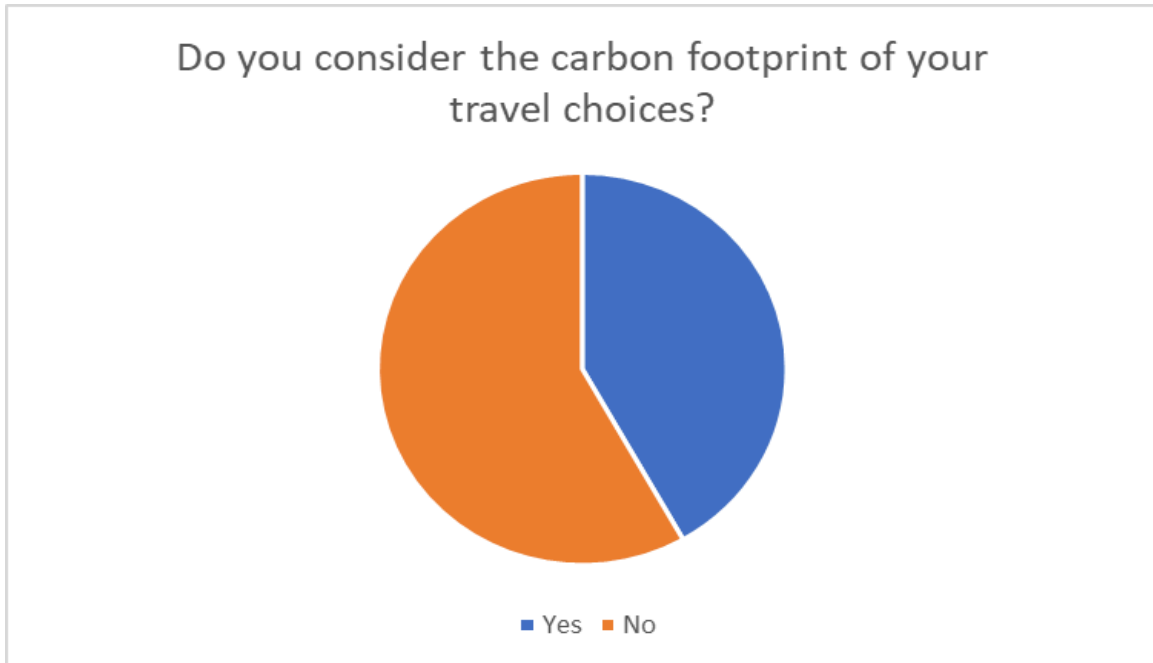
Paprašyti patikslinti savo veiksmus, jie pateikė šias išvalgas:

Be to, paklausti apie aplinkai nekenksmingas alternatyvas vietoj asmeninio automobilio, dalyviai siūlė šiuos variantus:

Galiausiai, paklausti, ar atsižvelgia į tai, kokį anglies dioksido pėdsaką palieka kelionės atostogų ar tolimųjų kelionių metu, jie atsakė taip:

Apibendrinant galima daryti išvadą, kad regos negalią turintys žmonės turi daug žinių ir supratimo apie aplinkosaugos problemas, taip pat jie nori imtis veiksmų ir taikyti aplinkai draugišką ir tvarią praktiką. Didžioji dauguma tyrimo dalyvių, turinčių regos sutrikimų, savo kasdieniams poreikiams tenkinti plačiai naudojami technologijomis ir pagalbėmis priemonėmis, daugiausia paremtomis jų naudojamais telefonais ir kompiuteriais. Dauguma jų taip pat jaučia nenorą ir nepasitikėjimą dėl ES Komisijos ir Europos šalių gebėjimo pasiekti Žaliojo kurso ir Europos tikslo sumažinti anglies dioksido išmetimą iki 2050 metų. Nepaisant to, kad apklausos dalyviai noriai imasi iniciatyvų ir taiko tvarią praktiką keliaudami, rinkdamiesi vartojimo būdus ir kasdienius įpročius, jie vis dar priskiria didelę atsakomybę Europos Komisijai, Europos Sąjungai ir vietos valdžios institucijoms, kad jos imtųsi veiksmų ir spręstų klimato kaitos problemą platesniu mastu.

Metodika ir pritaikymo strategija

Kaip minėta įžangoje, įgyvendinant 3-ojo projekto rezultatą „Alternatyvūs stalo ir taikomieji žaidimai energijos vartojimo efektyvumui didinti“ („Alternative Board & Application Games for Energy Efficiency“) buvo adaptuotas 2-ojo projekto metu sukurtas žaidimas, kad jis būtų prieinamas mažiau galimybių turintiems žmonėms. Atsižvelgdami į projektui būdingus laiko apribojimus ir ribotus išteklius, partneriai bendradarbiaudami nusprendė sutelkti dėmesį į regos sutrikimų / regėjimo negalią turinčių jaunimą.

„SEAL CYPRUS“ vadovavo pritaikymo pastangoms ir valdė procesą, atsižvelgdami į visų partnerių atsiliepimus ir indėlių, vadovaujant ir remiant koordinatoriui (IN2 Digital Innovations GMBH). Pritaikymo procesas prasidėjo nuo nedidelės apimties poreikių analizės, atliktos kiekvienoje šalyje partnerėje internetinės apklausos forma. Kiekvienos šalies apklausos rezultatus galima rasti šiame dokumente po antrašte „Šalies išvados“, o apibendrintus rezultatus – po antrašte „Apibendrinamoji ataskaita“.

Išvados pagal šalis parodė, kad sąvoka „regos negalia“ yra bendra sąvoka, apimanti įvairius regos sutrikimo laipsnius ir NĖRA susijusi tik su žmonėmis, kurie laikomi „aklais“. Kadangi regos negalią turintys žmonės turi įvairių regėjimo sutrikimų, tai reiškia, kad siūlomas pritaikymas turėtų būti tinkamas ir patrauklus žmonėms, kurie visiškai nemato, taip pat žmonėms, kurie turi tam tikrą regėjimo lygį ir (arba) skirtingą regėjimo aštrumą. Todėl tapo akivaizdu, kad regėjimo lygis ar regėjimo trūkumas nebus lemiamas veiksnys, lemiantis pritaikymo tipą ir apimtį, o veikiau poreikis skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir aplinkosauginį sąmoningumą bus tas tikslas, į kurį turėtų būti orientuotas žaidimas.

Surinkę ir peržiūrėję pirminius apklausos rezultatus ir po diskusijų bei partnerių indėlio, siekiant išsiaiškinti ir išnagrinėti tam tikrus išvadų aspektus, SEAL CYPRUS konsultavosi su Šv, Aklųjų mokyklos (Σχολή Τυφλών Άγιος Βαρνάβας) Nikosijoje ir Pankipriano aklųjų organizacijos (Παγκύπριος Οργανισμός Τυφλών) nariais. Per kelis susitikimus vykusiomis konsultacijomis siekta išsiaiškinti ne tik regos negalią turinčių jaunuolių poreikius, bet ir pagalbinių priemonių prieinamumą bei paplitimą, kad būtų galima nuspręsti, kokią priemonę geriausia pritaikyti žaidimui.

Abiejų organizacijų indėlis apėmė keletą bendrų temų, kurios pateikiamos toliau:

- Dauguma regos negalią turinčių jaunuolių, tnaudojasi technologijomis savo kasdieniams poreikiams tenkinti, įskaitant mokymosi poreikius. Išmanieji telefonai ir taikomosios programos yra pagrindinės priemonės, naudojamos kasdienėms užduotims atlikti.

- Tačiau Brailio raštas išlieka plačiausiai naudojamu metodu – priemone, nes norint perskaityti šiai rašto sistemai nereikia technologijų ir elektros energijos. Trūkumas išlieka tas, kad jam išmokti reikia nemažai pastangų, ypač kai jo mokomasi suaugus, o išmokti jį nuo mažens yra gerokai lengviau.

- Kiekvieno žmogaus pasirinkimas, kokias pagalbines priemones jis naudos, priklauso ne tik nuo asmeninių pageidavimų, bet ir nuo tokių veiksnių, kaip regos sutrikimas nuo gimimo ir (arba) labai jauno amžiaus, regos sutrikimo mastas, amžius, nuo kurio žmogus pradėjo mokytis ir (arba) mokytis neįgaliųjų mokykloje. Pagalbinių priemonių pasirinkimą taip pat lemia ribotos galimybės įsigyti programinės įrangos graikų kalba.
- Nėra vienodų būdų, kaip kreiptis į regos sutrikimų turinčius asmenis ir (arba) neįgaliuosius. Skirtingi aklumo laipsniai ir kiekvieno žmogaus asmeninė istorija

daro įtaką tam, kaip jie sprendžia kasdienes užduotis, taip pat jų pasirinkimui mokytis. Jų požiūris į savo negalią taip pat gali turėti įtakos tam, kaip jie orientuojasi situacijoje.

- Brailio raštas – tai puikus pasirinkimas žmonėms, kurie gimė akli arba anksti prarado regėjimą, nes vyresniame amžiuje jam išmokti reikia daug laiko ir pastangų. Dėl galimybės naudotis ištekliais Brailio raštu jis yra tinkamas pasirinkimas ne tik įvairiems mokymosi poreikiams tenkinti, bet ir kasdienėms užduotims atlikti. Pavyzdžiui, informacija apie produktą vaistų pakuotėse taip pat pateikiama Brailio raštu.
- Brailio rašto mašinėlės yra gana paplitusios, jos labai atsparios ir tvirtos konstrukcijos, ir nors nuo jų išradimo dizainas nedaug tepasikeitė, jos vis dar yra pagrindinė rašytinės medžiagos akliems gamybos priemonė.

- Šiuolaikiniai įranga, pavyzdžiui, mobilieji įrenginiai, planšetiniai ir (arba) nešiojamieji kompiuteriai ir (arba) kompiuteriai bei įvairios taikomosios programinės įrangos, labai palengvino aklųjų kasdienės užduotis ir mokymąsi, be to, jie vis labiau tobulėja, turi vis daugiau galimybių ir yra plačiai pritaikymų. Nepaisant to, jie vis dar priklauso nuo elektros energijos ir interneto ryšio. Vis dar esama tam tikrų kalbos prieinamumo kliūčių.

- Skirtingi jaunuolių poreikiai priklauso nuo jų socialinės ir ekonominės padėties ir nuo jų šeimų gebėjimo juos remti ir ginti jų interesus. Jaunuoliai, susiduriantys ne tik su negalia, bet ir su kitais sunkumais, gali turėti papildomų ir (arba) kitokių paramos poreikių..
- Platesnės problemos, tokios kaip viešojo transporto trūkumas, pasiekiamumo problemos, biurokratinės problemos, teisinio ir administracinio pobūdžio klausimai, taip pat gali turėti įtakos regos negalią turinčių žmonių gyvenimo kokybei, ir šioms problemoms spręsti reikia visapusiškų vyriausybės ir visuomenės veiksmų.
- Nepaisant bendro regos negalios konteksto, žmonės išlieka individualiais, turinčiais savo pageidavimus, asmenybes, bruožus, įgūdžius ir talentus, o jų pasirinktos priemonės ir metodai taip pat gali būti asmeninio pasirinkimo ir pageidavimų reikalas.
- Tai, kas tinka vieniems, gali netikti kitiems, todėl nereikėtų stengtis sukurti vieno visiems tinkamo sprendimo, bet verčiau sprendimai turėtų išlikti lankstūs ir pritaikomi, kad juos būtų galima pritaikyti pagal poreikį ir tada, kai to reikia.

- Istoriniai, socialiniai ir kultūriniai veiksniai gali turėti įtakos tam, kaip išankstinis nusistatymas ir šališkumas įsitvirtina visuomenėje ir kaip juos galima įveikti.
- Stengiantis padaryti bet kokio tipo gaminius ir (arba) paslaugas prieinamus, daugiausia dėmesio reikėtų skirti pagrindiniam poreikiui, kurį tenkina gaminiai ir (arba) paslaugos, o ne negaliai, kurią jie tenkina. Dėmesį reikėtų skirti ne tik negaliai, bet ir prieinamumui, kuris turėtų būti gaminio ir (arba) paslaugos kūrimo aspektas.

Based on the feedback and inputs offered through the consultation process, SEAL CYPRUS decided to base the adaptation of the game on the following principles:

Pritaikytas žaidimas turėtų būti skirtas visiems žaidėjams, įskaitant žmones su regos negalia, pradedant lengviausiais sutrikimais ir baigiant teisiškai apibrėžtu aklumu. Žaidimas turėtų būti pritaikytas taip, kad žaidėjai galėtų bendrauti ir žaisti, nepriklausomai nuo jų regėjimo lygio, o idealiu atveju matantys žmonės galėtų žaisti visą žaidimą su regėjimo problemų turinčiais žmonėmis. Adaptacijos būdas neturėtų trukdyti originalaus žaidimo principams ir turiniui ir turėtų būti orientuotas į tas pačias aplinkos problemas. Pritaikytu žaidimu galėtų naudotis ir žmonės, naudojančys Brailio raštą kaip skaitymo metodą, ir žmonės, kurių skaitymo poreikiams tenkinti naudojama programinė įranga ir mobiliosios programėlės. Pritaikymo būdas neturėtų trukdyti naudotis įvairiomis programomis ir priemonėmis, kurias naudoja regos sutrikimų turintys žmonės, ir neturėtų prireikti jokio papildomo pritaikymo, kai žmonės nusprendžia naudotis tomis skaitmeninėmis priemonėmis ir (arba) programomis, kad galėtų žaisti žaidimą.

More specifically, the following elements and principles were applied in the adaptation process:

Aiškūs ir išraiškingi komponentai:

Užtikrinkite, kad žaidimo komponentai būtų išskirtinių formų, tekstūrų ar dydžių, kad juos būtų lengva atpažinti liečiant. Ant kortelių ar žaidimo dalių naudokite skirtingas tekstūras ar įspaudus, kad būtų pavaizduoti skirtingi elementai.

- Brailio raštas ir taktinė informacija:

Įtraukite Brailio raštą į korteles, žaidimų lentas ir kitą rašytinę medžiagą. Pateikite lytėjimo informaciją, pvz., įspaustus simbolius ar tekstūrą ant komponentų, kad perteiktumėte svarbias detales.

- Pritaikytas stalo žaidimo dizainas:

Kurkite korteles su dideliu, aiškiu šriftu ir kontrastingomis spalvomis. Kortelėje pateikiamai informacijai išreikšti naudokite apčiuopiamus elementus, pavyzdžiui, iškilus simbolius arba Brailio raštą. Apsvarstykite galimybę naudoti kortelių laikiklius arba organizatorius, kad žaidėjams būtų lengviau tvarkyti ir rasti korteles..

- Pritaikyti kauliukai:

Naudokite didesnius, kontrastingus kauliukus su aiškiomis, apčiuopiamomis žymėmis. Apsvarstykite galimybę naudoti kauliukų stovus ar dėklus, kad būtų galima sulaikyti metimus ir išvengti kauliukų pametimo.

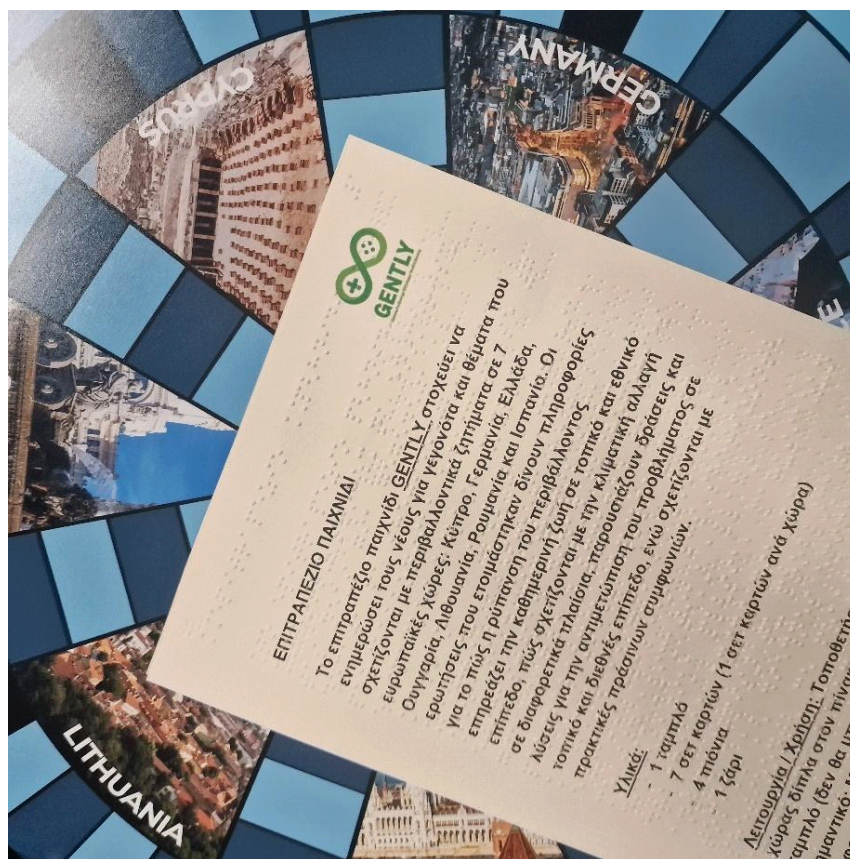
Įtraukite garsinius nurodymus arba užuominas, kad pateiktumėte informaciją apie žaidimo būseną ir veiksmus. Visos žaidimo instrukcijos atspausdintos Brailio raštu bei

tekstas yra tokio formato, kad jį būtų galima perskaityti mobiliomis programomis ir (arba) nešiojamaisiais ir planšetiniais kompiuteriais.

- Pritaikytos taisyklės ir sudedamosios dalys:

Sukurkite lankstų žaidimą, kad jį būtų galima modifikuoti pagal individualius poreikius. Pateikite alternatyvias taisykles ar komponentus, kurie būtų pritaikyti skirtingiems gebėjimams. Žaidimas buvo pritaikytas ir kaip pilna pagrindinė žaidimo versija, ir kaip trumpesnė žaidimo versija, pritaikyta konkrečiai šaliai, siekiant užtikrinti, kad žaidimas būtų malonus, naudingas ir jį būtų galima žaisti net ir mažesnėse grupėse bei turint mažiau laiko. Žaidimas skatina atvirą žaidėjų bendravimą, skatindamas juos žodžiu apibūdinti savo judesius ir veiksmus žaidžiant žaidimą.

Žaidimas buvo išbandytas per Kipro multiplikatoriaus renginį ir sulaukė teigiamų atsiliepimų iš dėstytojų, turinčių didelę patirtį, tarpininkų, studentų ir svečių. Žaidimą buvo galima žaisti ir juo buvo lengva naudotis tiek žmonėms, išmanantiems Brailio raštą, tiek žmonėms, kurie daugiausia naudojami programine įranga ir (arba) taikomosiomis programomis. Sąveika vyko sklandžiai, o žaidimui neturėjo įtakos tai, kad žaidėjai

naudojo skirtingas skaitymo priemones. Visiems dalyviams patiko žaidimo turinys ir jame pateiktos įžvalgos, susijusios su aplinkosaugos iššūkiais ir klimato kaita.

PRIEDAS

Apibendrinti

klausimyno

duomenys

Q7	Do you have a smartphone? Choose one:	Total Number of Responders
	Yes – An Apple iPhone	29
	Yes – A Google phone	31
	Yes – A Microsoft (Cortana) phone	6
	No	1
Q8	Which assistive tool do you prefer to access information?	Total Number of Responders
	Magnifier	11
	Screen Readers	24
	Touch screen with voice over	33
	Computer with speech	25
	Computer with magnification software	20
	Braille device	6
	Other	0
Q9	Which one do you prefer for reading?	Total Number of Responders
	Computer with speech software	42
	Computer with magnification software	23
	I do not use any	1
Q10	Which of the following settings would be a more suitable learning environment for you?	Total Number of Responders
	A room with natural light	34
	A room where light is well distributed	28
	Other	6
Q11	Which of the following devices do you use while walking?	Total Number of Responders
	Long cane	28
	Symbol cane	7
	Guide cane	14
	Guide dog	5
	Having an adult assistant	18
	Telescopic device	1
	None of them	1
	Other	3
Q12	Which screen reader software do you use?	Total Number of Responders
	NVDA (Windows)	21
	Serotek System Access (Windows)	5
	Apple VoiceOver (OS X)	21
	ORCA (Linux)	4
	BRLTTY (Linux)	2
	Emacspeak (Linux)	1
	WebAnywhere	3
	Spoken Web (Internet Explorer)	1
	ChromeVox (Google Chrome)	3
	ChromeVis (Google Chrome)	1
	None of them	2

Q13	On a scale from 1 to 10, what is the biggest environmental challenge for humanity (1 – least important, 10 – most important)	Total Number of Responders
		10
	Waste	8
	Overpopulation	4
	Ocean pollution	8
	Global Warming	11
	Loss of biodiversity	6
	Lack of clean water	11
	Deforestation	12
	Air pollution	12
	Soil pollution	10
	Sound pollution	6
Q14	Have you adopted any eco-friendly habits?	
	Yes	
	No	
Q15	If so can you specify what habit you adopted?	
	Use public transport more often	
	Reduce plastic packaging/Enhance the use of reusable packaging/Choose shopping from a packaging-free store	
	Use old things for longer/Buy less/Consume less	
	Buy organic and regional products	
	Recycling	
	Choose Eco-friendly and sustainable lighting	
	Choose sustainable options such as bamboo toothbrushes and cloth bags for shopping	
	Selective waste collection	
	Conserve water and electricity at home	
	Garbage disposal	
	Garbage sorting	
	Establish a neighborhood's garbage cleaning day every spring	
	Composting at home	
	Share used items	
Q16	Name three actions that young people can take to help the environment	
	Recycling	
	Reduce consumption	
	Use public transport	
	Choose products with environmentally friendly packaging	
	Conserve water and electricity at home	
	Prefer regional products	
	Consume less	
	Garbage sorting	
	Raise awareness through education	
	Composting at home	
	Tree-planting	
	Reduce paper use as much as possible	
Q17	On a scale from 1-5, how clean is the neighbourhood you live in? (1-least clean, 5-most clean)	
		1
		2
		3
		4
		5

Q17	On a scale from 1-5, how clean is the neighbourhood you live in? (1-less clean, 5-most clean)	
		1
		2
		3
		4
		5
Q18	Do you recycle?	
	Yes	
	No	
	Sometimes	
Q19	If yes, which material do you recycle the most?	
	Paper & Cardboard	
	Metal	
	Glass	
	Plastic	
	Battery	
	Organic (Food waste)	
Q20	Are you familiar with the European Commission's European Green Deal?	
	Yes	
	No	
Q21	On a scale from 1 - 8, which is the most important provision of the European Green Deal? (1 - least important, 8 - most important)	
	Fresh air, clean water, healthy soil and biodiversity	
	Energy-efficient building	
	Healthy and affordable food	
	More public transport	
	Cleaner energy	
	Longer lasting products that can be recycled and re-used	
	Future-proof jobs and skills training for the transition	
	Globally competitive and resilient industry	
Q22	Do you believe that the European Green Deal's goal to reduce net greenhouse gas emissions by at least 55% by 2030 is attainable?	
	Strongly disagree	
	Disagree	
	Somewhat disagree	
	Neither agree nor disagree	
	Somewhat agree	
	Agree	
Q23	Do you believe that Europe will become the first climate-neutral continent by 2050?	
	Strongly disagree	
	Disagree	
	Somewhat disagree	
	Neither agree nor disagree	
	Somewhat agree	
	Agree	
	Don't want to answer	

Q23	Do you believe that Europe will become the first climate-neutral continent by 2050?
	Strongly disagree
	Disagree
	Somewhat disagree
	Neither agree nor disagree
	Somewhat agree
	Agree
	Don't want to answer
Q24	How serious do you think is the problem of climate change?
	Very serious
	Serious
	Fairly serious
	Not serious
Q25	Which of the following actors do you think is more responsible for tackling climate change within the EU?
	National governments
	The European Union institutions
	Regional and local authorities
	Business and Industry
	You personally
	Environmental groups
Q26	Have you personally taken any action to fight climate change over the past six months
	Yes
	No
	Don't know
Q27	Which of the following actions, if any, apply to you?
	I try to reduce my waste and I regularly separate it for recycling.
	I try to cut down on my consumption of disposable items whenever I can (e.g. supermarket plastic bags, excessive packaging).
	When buying a new household appliance (e.g. fridge, TV) consumption is an important factor in my choice.
	I buy and eat more organic food.
	I buy and eat less meat.
	I have installed solar panels in my home.
	I have a low-energy home.
	I have bought an electric car
	None of the above
Q28	Which environmentally-friendly alternative do you use instead of your private car?
	Walking
	Cycling
	Taking public transport
	Car-sharing
Q29	Do you consider the carbon footprint of your transport when planning your holiday and other longer distance travel and adapt your plans accordingly?
	Yes
	No

Game materials for visually impaired

...-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Κίνηση:
Μπορείτε να μετακινήσετε το πιόνι σας σύμφωνα με τον αριθμό που εμφανίζεται στο ζάρι. Μπορείτε να κινηθείτε προς τα εμπρός ή προς τα πίσω, αλλά μόνο προς μία κατεύθυνση κάθε φορά. Δύο παίκτες δεν μπορούν να βρίσκονται στο ίδιο πλαίσιο.

Πώς να παίζετε:
Ρίξτε τα ζάρια και μετακινήστε το πιόνι σας στο αντίστοιχο πλαίσιο. Πάρτε την αντίστοιχη κάρτα χώρα σύμφωνα με τη χώρα που εμφανίζεται στην αριστερή πλευρά του πλαισίου (καιτάζοντας τον να σας τη διαβάσει. Εάν (καιτάζοντας) την απάντηση, πάρτε την κάρτα και στα δεξιά σας και αφήστε τον να ρίξει το ζάρι ξανά. Αν μαντέψετε μαντέψετε σωστά και αφήστε τον να ρίξει το ζάρι ξανά. Αν μαντέψετε το πιόνι σας). Μπορείτε να ρίξετε σε ένα από τα τοποθετήστε την στη γωνία σας στο ταμπλό (ίδιο χρώμα με ήος, χάνετε τη σειρά σας. Εάν φτάσετε σε ένα από τα ορα πλαίσια, μπορείτε να ρίξετε ξανά το ζάρι. Εάν ρίξετε στη μέση του ταμπλό, μπορείτε να επιλέξετε την χώρα που επιθυμείτε.

Ορίστε:
...σε το παιχνίδι θα πρέπει να συλλέξετε 7 ...ά χώρα. Συλλέγετε κάρτες απαντώντας σωστά ...ει όταν ένας παίκτης συλλέξει τις ...

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Το επιτραπέζιο παιχνίδι GENTLY στοχεύει να ενημερώσει τους νέους για γεγονότα και θέματα σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα σε 7 ευρωπαϊκές χώρες: Κύπρο, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λιθουανία, Ρουμανία και Ισπανία. Οι ερωτήσεις που ετοιμάστηκαν δίνουν πληροφορία για το πώς η ρύπανση του περιβάλλοντος επηρεάζει την καθημερινή ζωή σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, πώς σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή σε διαφορετικά πλαίσια, παρουσιάζουν δράσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ενώ σχετίζονται με πολιτικές πράσινων συμφωνιών.

...λό
...οτών (1 σετ καρτών ανά χώρα)

GENTLE
Εάν καταλήξετε στη μέση του ταμπλό, μπορείτε να επιλέξετε την κάρτα χώρας που επιθυμείτε.

Πώς να κερδίσετε: Για να κερδίσετε το παιχνίδι θ πρέπει να συλλέξετε 7 κάρτες, μια ανά χώρα. Συλλέγετε κάρτες απαντώντας σωστά στις ερωτήσεις.

Λογος: Το παιχνίδι τελειώνει όταν ένας παίκτης συλλέξει τις 7 κάρτες.

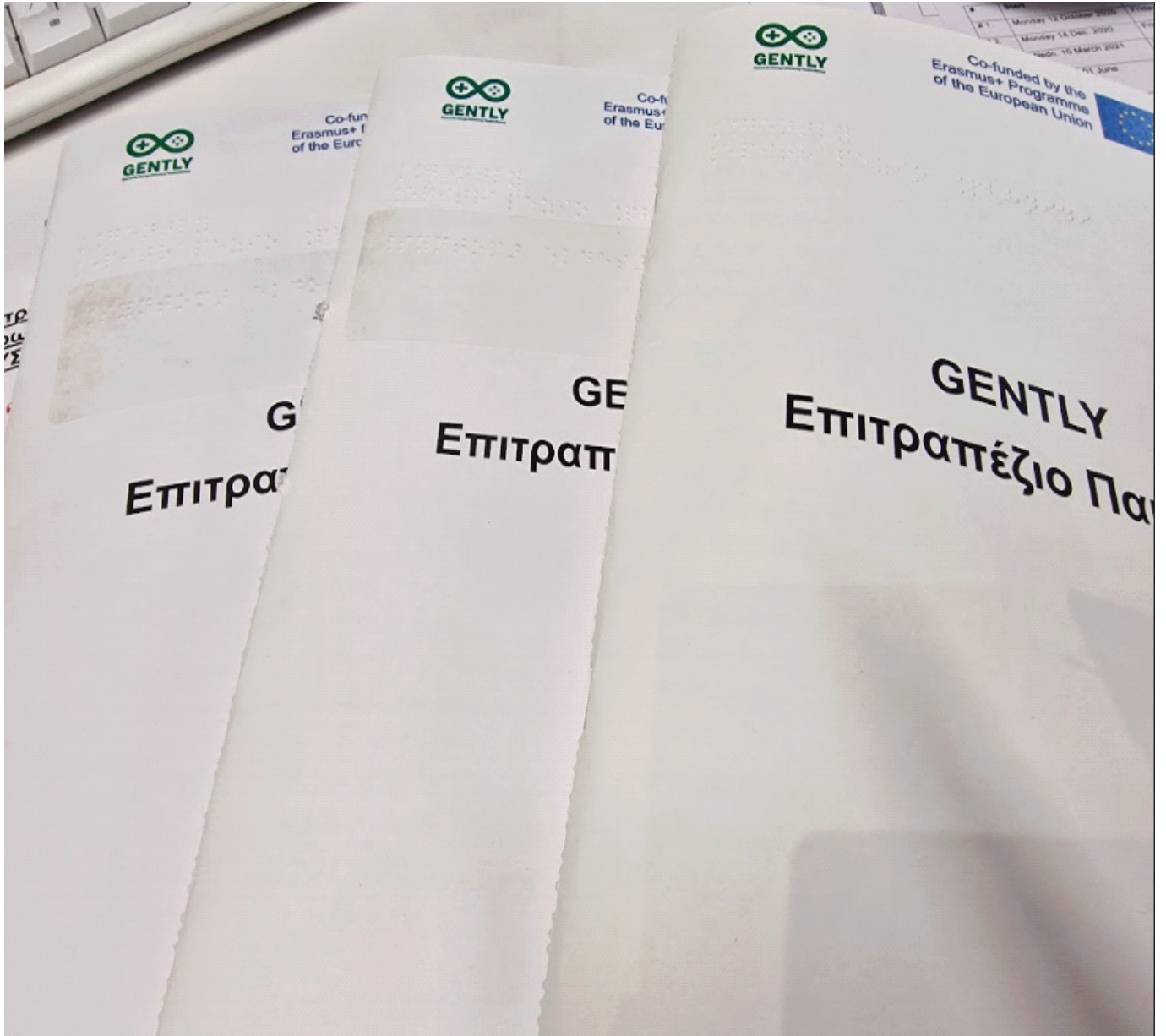

για γεγονότα και θέματα που σχετίζονται με
 αλλοδαπών. Οι ερωτήσεις που ετοιμάστηκαν δίνουν
 πληροφορίες για το πώς η καθημερινή ζωή σε τοπικό και εθνικό επίπεδο
 επηρεάζει την κλιματική αλλαγή σε τοπικό και διεθνές
 πλαίσιο. παρουσιάζουν δράσεις και λύσεις για την
 αντιμετώπιση του προβλήματος σε τοπικές και διεθνείς
 επίπεδο, ενώ σχετίζονται με πρακτικές πράσινων
 συμφωνιών.

Υλικά:

- 1 ταμπλό
- 7 σετ καρτών (1 σετ καρτών ανά χώρα)
- 4 πιόνια
- 1 ζάρι

Υπενθύμιση / Χρήση:

Πάρτε τις κάρτες της χώρας δίπλα στον πίνακα,
 και προσεγγίστε τις κάρτες από
 προς το ταμπλό (δεν θα μπορείτε να δείτε τις
 πληροφορίες). Πάρτε το πιόνι που έχει το ίδιο
 χρώμα που βρίσκεται πιο κοντά
 στο ταμπλό που βρίσκεται πιο κοντά
 στο ταμπλό που βρίσκεται πιο κοντά

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το παιχνίδι που κρατάτε στα χέρια σας δημιουργήθηκε στα πλαίσια του Erasmus+ συγχρηματοδοτούμενου έργου GENTLY – Games for Energy Efficiency Youth Literacy (Παιχνίδια με στόχο τον νεανικό αλφαριθμητισμό σε θέματα Ενεργειακής Απόδοσης), με κωδικό 2021-1-DE04-KA220-YOU-000029143. Περισσότερες πληροφορίες για το έργο μπορείτε να βρείτε στον κάτωθι σύνδεσμο:
<https://gently4youth.eu/>

Στο έργο συμμετέχουν οργανισμοί από 7 χώρες: Γερμανία, Ελλάδα, Κύπρο, Ρουμανία, Ισπανία, Λιθουανία. Το έργο ξεκίνησε 1/2/22 και ολοκληρώνεται στις 31/1/2024. Από την Κύπρο συμμετέχει ο οργανισμός SEAL CYPRUS ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ). Περισσότερα στοιχεία για τον οργανισμό μπορείτε να βρείτε στον κάτωθι σύνδεσμο:
<https://sealcyprus.org/>

Στα πλαίσια του έργου δημιουργήθηκε ένα πρωτότυπο απλό παιχνίδι γνώσεων σε σχέση με περιβαλλοντικά και ενεργειακά θέματα σε κάθε μία από τις συμμετέχουσες χώρες που στόχο έχει να ενημερώσει τους νέους για τα περιβαλλοντικά προβλήματα, τις θεσμικές αλλαγές που έχουν ληφθεί, καθώς και τα εθνικά μέτρα που εφάρμοζονται. Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ), ανέλαβε την ευθύνη για το επίσημο παιχνίδι προσβάσιμο

Ερώτηση 6: Η σωστή απάντηση είναι το α) το Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης για Αλλαγή και την Ενέργεια

Ερώτηση 7: Η σωστή απάντηση είναι το δ) όλα τα παραπάνω

Ερώτηση 8: Η σωστή απάντηση είναι το β) Ο έλεγχος της ρύπανσης των υδάτων και του ορθή διαχείριση των αποβλήτων

Ερώτηση 9: Η σωστή απάντηση είναι το δ) Εκπροσώπους των αρμόδιων υπηρεσιών, των ΜΚΟ